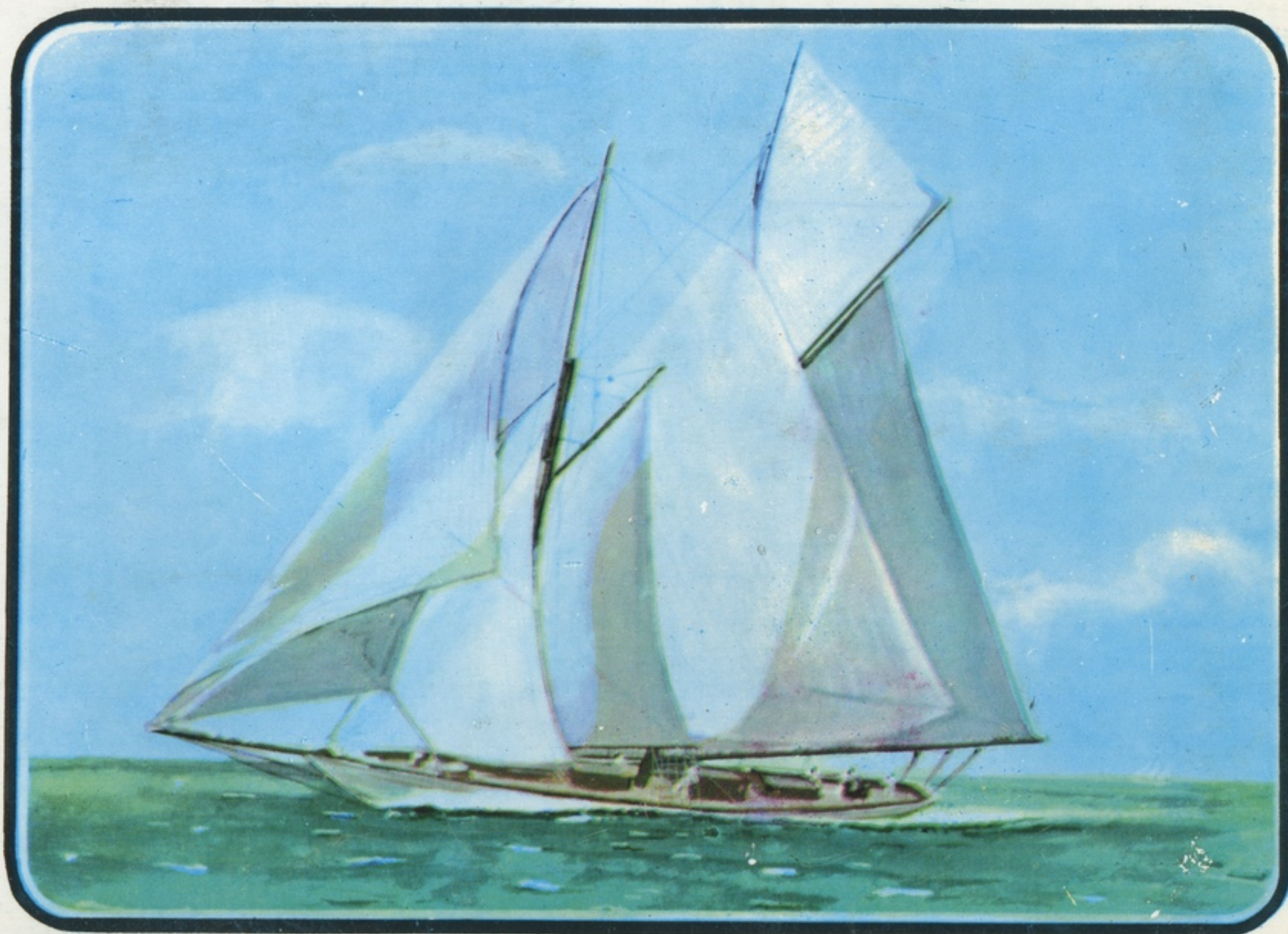

JACHTY ŻAGLOWE

Wszystko, co ciekawe
w Ilustracjach Samoprzylepnych,
do kolekcjonowania
w specjalnie
opracowanych zeszytach.

- * HISTORIA UBIORU
- * POLSKA BRON'
PANCERNA
- * JACHTY ŻAGLOWE
- * PODBÓJ GŁĘBIN
- * DRUGA WOJNA
ŚWIATOWA
/w trzech zeszytach/
- * PTAKI EGZOTYCZNE
- * POLSKIE SAMOCHODY
OSOBOWE
INNE W PRZYGOTOWANIU

KRAJOWA
AGENCJA
WYDAWNICZA

ALBUM DLA KOLEKCJONERÓW

Autor tekstu
LESZEK BŁASZCZYK

**Ilustracje samoprzylepne
i opracowanie techniczne**
ADAM JOŃCA

Redaktor serii
ADAM KOŁODZIEJCZYK

Redaktor techniczny
LUDWIK SUSKI

Żeglarstwo jest niemal tak stare, jak stara jest ludzkość. Już przed wieloma tysiącami lat człowiek spostrzegł, że gdy płynie się przez jezioro na pniu drzewa, na którym są jeszcze gałęzie, to taka „łodź” posuwa się szybciej, gdyż jest pchana wiatrem. Z czasem człowiek wydtubał z pnia prymitywne czółno i postawił na nim maszt, na którym zawiesił skórę zabitego zwierza. Taki był początek żagla. Później żagiel panował niepodzielnie przez kilka tysięcy lat. Zнали go Babilończycy, Fenicjanie, a także Egipcjanie. Statki, które pływały pod żaglami, były coraz większe i piękniejsze. Służyły głównie do przenoszenia się z miejsca na miejsce, przede wszystkim w pobliżu brzegów. Służyły też do przewozów towarów, ale także i do pływania dla samej przyjemności. Już królowa egipska Kleopatra miała swój własny statek, który można by dziś nazwać jachtem, bo służył nie do handlu, ale do pływania „przyjemnościowego”.

Jednak właściwy jachting wywodzi się z Holandii, jak również słowo jacht, które oznaczało statek nie przeznaczony do celów handlowych ani wojennych, a tylko do uprzyjemniania życia bogatych kupców.

Już w XVII wieku wiele takich jachtów pływało po holenderskich kanałach oraz przy brzegach tego kraju. Organizowano wówczas nawet regaty.

Właściwy jednak sport żeglarski narodził się w Anglii i w Rosji. Tam powstały pierwsze kluby żeglarskie w dzisiejszym tego słowa znaczeniu, których głównym celem było organizowanie regat. W Rosji na przykład taki klub istniał już za cara Piotra Wielkiego. Jedną z łodzi żaglowych z tego klubu znajduje się dziś w Muzeum Morskim w Leningradzie. W XX wieku żeglarstwo weszło również do programu olimpijskiego. Ostatnio rozwija się na całym świecie bardzo burzliwie. Uprawiają ten sport miliony ludzi. Odbывают się regaty-giganty, jak na przykład regaty samotnych przez Atlantyk, regaty dookoła świata, nie licząc wielu pomniejszych. Rozwija się też turystyka żeglarska, zarówno morska jak i śródlądowa. Polska należy do krajów, w których żeglarstwo w ostatnich latach rozwinęło się szczególnie silnie. Jest to obecnie dyscyplina sportu prawie równie masowa co piłka nożna, chociaż oczywiście nie ma tylu kibiców, bo jachting uprawia się przecież nie na boiskach.

Polacy mają duże osiągnięcia sportowe w żeglarskim, liczące się w całym świecie. Takie na-

zwiska sławnych polskich żeglarzy jak Leonida Teligi, Krzysztofa Baranowskiego, Krystyny Chojnowskiej-Liskiewicz, Kazimierza Jaworskiego i Henryka Jaskuły są znane nie tylko w Polsce, ale wśród żeglarzy całego świata.

W naszym kraju istnieje obecnie około 1000 klubów i sekcji żeglarskich, a liczbę żeglarzy oblicza się na ponad 250 tys. osób, które posiadają uprawnienia żeglarskie. Trzeba przy tym pamiętać, że do prowadzenia łodzi żaglowych o powierzchni żagla nie przekraczającej 7 m² nie potrzeba żadnych uprawnień żeglarskich, wystarczy tylko karta pływacka.

Żeglarstwo – albo jak mówią niektórzy – jachting dzieli się z grubsza na dwie wielkie dziedziny: żeglarstwo morskie i śródlądowe. Te z kolei dzielą się na żeglarstwo regatowe i żeglarstwo turystyczne. Często się jednak zdarza, że żeglarze turyści chętnie biorą udział w różnego rodzaju regatach, a regatowcy spędzają urlopy na przykład na Mazurach.

Żeglarstwo morskie i śródlądowe dzieli zasadnicza różnica ze względu na sprzęt. Jachty morskie, które żeglują w znacznie trudniejszych warunkach niż jachty na rzekach czy jeziorach, muszą mieć silniejszą budowę i być niewywracalne. Dlatego też mają one większe zanurzenie i na końcu tak zwanego kila czyli dna jachtu mają zazwyczaj przymocowany balast żeliwny lub ołowiany. Toteż gdy widzi się z brzegu jacht morski w czasie silnego wiatru, wydaje się, że za chwilę tak się przechyli, iż grozi mu przewrócenie się. Nic podobnego. Jacht morski mając balast pod dnem, zachowuje się jak znana dzieciom laleczka, tak zwana Wańka-Wstańka. Jachty pływające po jeziorach i rzekach z reguły nie posiadają takiego balastu pod dnem, natomiast żeby mogły poruszać się do przodu nie wystarczy sam żagiel, bo jeśli wiatr wieje z boku, to jacht nie posuwałby się do przodu lecz w bok. Dlatego też jachty śródlądowe mają tak zwane miecze czyli płyty blachy stalowej lub aluminiowej, a nawet z drewna, które są z łodzi wypuszczane przez specjalną wąską studzienkę nazywaną skrzynką mieczową.

Oczywiście, że istnieje także połączenie obu systemów przy niektórych typach jachtów. Mają one oprócz miecza również balast, ale podwieszony pod samym dnem, aby nie zwiększać zanurzenia łodzi. Takie jachty nazywają się mieczowo-balastowe i najczęściej stosowane są w turystyce,

Skład: RSW „Prasa-Książka-Ruch”
Zakł. Wklęsłodrukowe, W-wa, ul. Okopowa

Druk i oprawa: RSW „Prasa-Książka-Ruch”
Prasowe Zakłady Graficzne
Warszawa, ul. Srebrna 16
Zam. 2306/83. Nakład 100.000 – 360 egz.

Warszawa 1983 r. M-3
ISBN 83-03-00230-9

a więc tam gdzie jest dość duży jacht z kabiną i w czasie silniejszego wiatru trudno byłoby załodzi bez tego dodatkowego balastu nie dopuścić do wywrócenia się jachtu.

Jachty są ożaglowane na różny sposób, najprostsze ożaglowanie to jeden żagiel, nazywa się wtedy ten sposób ożaglowania **keł**, gdy jacht ma jeden duży żagiel na maszcie a mniejszy zawieszony na linie od dziobu do szczytu masztu, nazywamy to ożaglowanie **slup**. Jeśli jacht ma dwa maszty i co najmniej 3 żagle: 1 dziobowy (fok), 2 największy (grot) i 3 mniejszy (bezan), to wtedy mamy do czynienia z ożaglowaniem typu **kecz**, jeśli przedni maszt jest mniejszy od tylnego, to wtedy mówimy, że jest to ożaglowanie typu **szkuner**, przedni maszt nazywa się wówczas fokmaszt, a tylny grotmaszt. Odpowiednio do tego zmienione są nazwy żagli. Popatrzcie zresztą na ilustracje w poszczególnych informacjach o jachtach. Z pewnością potraficie rozróżnić typy ożaglowania. Ta książeczka nie jest podręcznikiem żeglarstwa, więc nie możemy mówić bardziej szczegółowo o wszystkich sprawach związanych z uprawianiem jachtingu. Jeśli żeglarstwo Was zainteresuje, zwróćcie się do najbliższego klubu żeglarskiego albo do redakcji czasopisma żeglarskiego **ŻAGLE** i **JACHTING MOTOROWY**, wydawanego przez Młodzieżową Agencję Wydawniczą (00-545 Warszawa, ul. Marszałkowska 66). Z pewnością otrzymacie tam wyczerpujące informacje dotyczące możliwości uprawiania żeglarstwa oraz zapisania się na kurs żeglarski.

Przedstawione tutaj jachty z konieczności stanowią tylko skromny i nie zawsze w pełni reprezentatywny wybór. Żeby pokazać w miarę pełny zestaw interesujących i sławnych jachtów, potrzebna byłaby książeczka przynajmniej trzy razy grubsza.

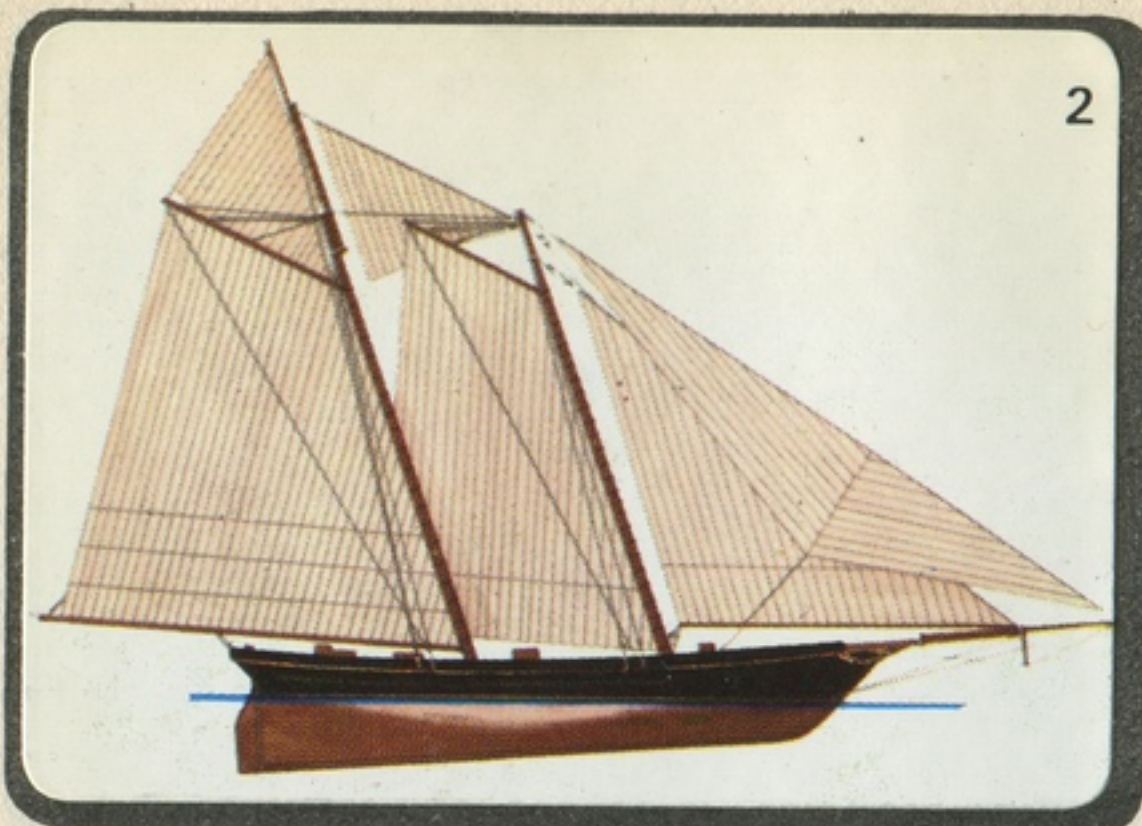
SŁAWNE JACHTY, CIEKAWY KONSTRUKCJE

JACHT HOLENDERSKI z XVII w.

Jest zupełnie niepodobny do współczesnych smukłych jachtów żaglowych. Służył jednak do tych samych celów, a więc do pływania dla przyjemności, a czasem nawet do regat. Długość tych jednostek była różna. Mniejsze miały po 7–8 metrów, większe dochodziły nawet do 20. Zależało to od zamożności armatora (właściciela statku). Stosunek długości do szerokości 1:3. Były to jednostki przeważnie jednomasztowe o powierzchni ożaglowania od 20 do 150 m². Charakterystyczną ich cechą były boczne miecze, które zresztą do dziś są używane w wielu holenderskich jachtach, stylizowanych na dawne jednostki.

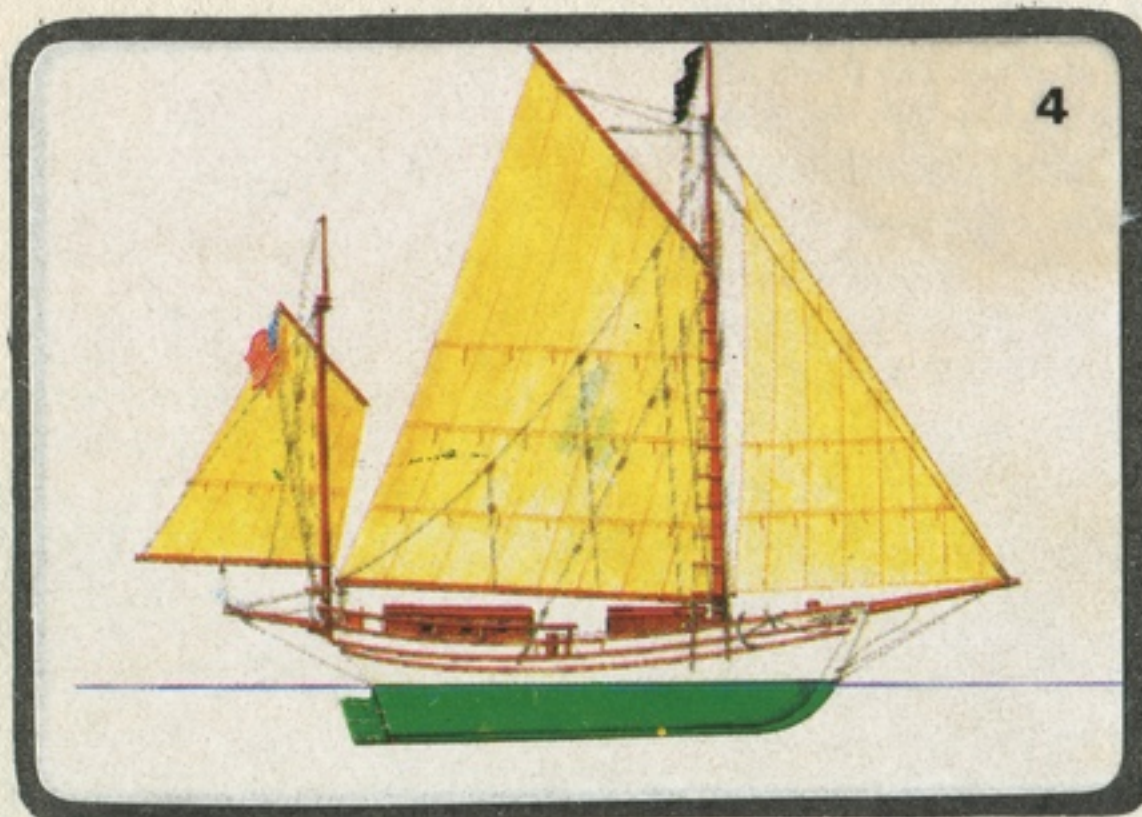
2

AMERICA. Jeden z najslawniejszych jachtów w historii morskiego żeglarstwa regatowego. Zbudowany specjalnie w 1851 r. na regaty w Cowes (Anglia), był w tym czasie rewelacją techniczną w zakresie budowy jachtów. Jego długość wynosiła po pokładzie 28,5 m, długość z bukszprytem 38,25 m, szerokość 6,68 m, a zanurzenie 3,35 m. Ożaglowany jako szkuner dwumasztowy z charakterystycznie pochylonymi do tyłu żaglami. Powierzchnia łączna głównych żagli wynosiła 489 m². Konstruktorem jachtu był znany amerykański projektant George Steers. Jacht w drodze do Europy osiągał średnie dobowe szybkości ok. 12 węzłów. Trasę z Nowego Jorku do Hawru we Francji przełynął w czasie 21 dni. Zwycięstwo jachtu w regatach, w których zwyciężali dotychczas Anglicy było wielką sensacją w całym ówczesnym świecie żeglarskim. Jacht pływał przez 95 lat i został rozebrany dopiero w 1946 r. W 21 lat później, w celach reklamowych zbudowano dokładną kopię szkunera, którą mogliśmy oglądać w 1974 roku w Gdyni, w czasie „Operacji Żagiel”.

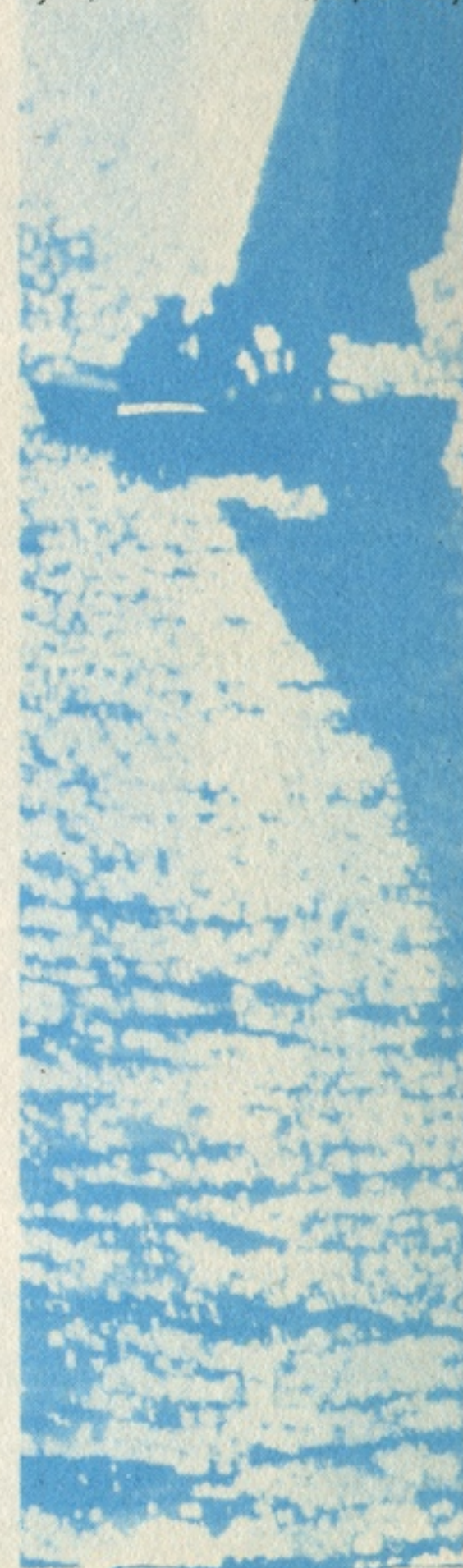
3

SEA SERPENT. Jeden z najmniejszych jachtów, jakie kiedykolwiek przełynęły Atlantyk. Zbudowany został w Stanach Zjednoczonych przez J. W. Lawlora, który wezwał do samotnych regat na jachtach o długości nie większej niż 4,5 m. Jego wyzwanie przyjął tylko jeden żeglarz, który zresztą nie ukończył regat. Start nastąpił 21 czerwca 1891 roku i po 45 dniach żeglugi J. W. Lawlor dotarł do Coverack w Kornwalii (Anglia). Wymiary jachtu nie są dziś dokładnie znane z wyjątkiem długości, która wynosiła 4,5 m. Szerokość wynosiła prawdopodobnie 1,5–1,6 m, a powierzchnia ożaglowania rozprzowego ok. 12 m² (z fokiem).

4

SPRAY. Jacht emerytowanego kapitana amerykańskiej marynarki handlowej, Joshuy Slocuma. Kpt. Joshua Slocum odbudował go z wraka statku, który przez około 100 lat służył do połowu ostryg. Pracował przy nim osobiście przez 13 miesięcy. 2 lipca 1895 roku wyruszył z Gloucester w USA w samotną podróż dookoła świata, którą zakończył po trzech latach, dwóch miesiącach i dwóch dniach, przybijając do portu wyjścia 27 czerwca 1898 roku. Długość jachtu 12,49 m, szerokość 4,31 m, zanurzenie 1,27 m. Łączna powierzchnia ożaglowania 94 m², wyporność 16,31 ton.

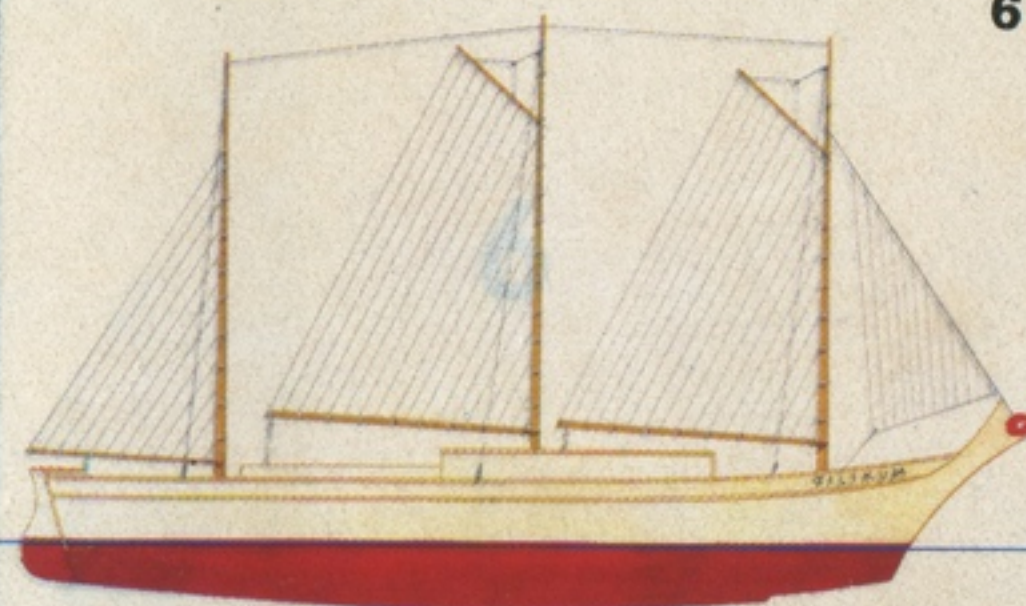

5

GREAT WESTERN. Amerykański żeglarz Howard Blackburn, z zawodu rybak, który w czasie jednego z rejsów, w czasie poławu na Burgeo Bank koło Nowej Fundlandii został odepchnięty w czasie sztormu od swego statku (rybacy poławiali wówczas ryby na małych łodziach tzw. „dory”, które spuszczano ze statku rybackiego), przez kilka dni błądził po morzu. Odmroził sobie wówczas ręce i stracił wszystkie palce u rąk i część palców u nóg. Mimo to po kilku latach wiedziony tęsknotą za morzem wyruszył w rejs na jachcie GREAT WESTERN do Europy. Wy płynął z Gloucester (USA) 18 czerwca 1899 roku i po 62 dniach żeglugi dotarł do Wielkiej Brytanii w pobliżu Bristolu. Wymiary jachtu: długość 9,14 m, szerokość 2,60 m. Ożaglowanie typu słup ok. 30 m². Wyporność 4,7 tony.

6

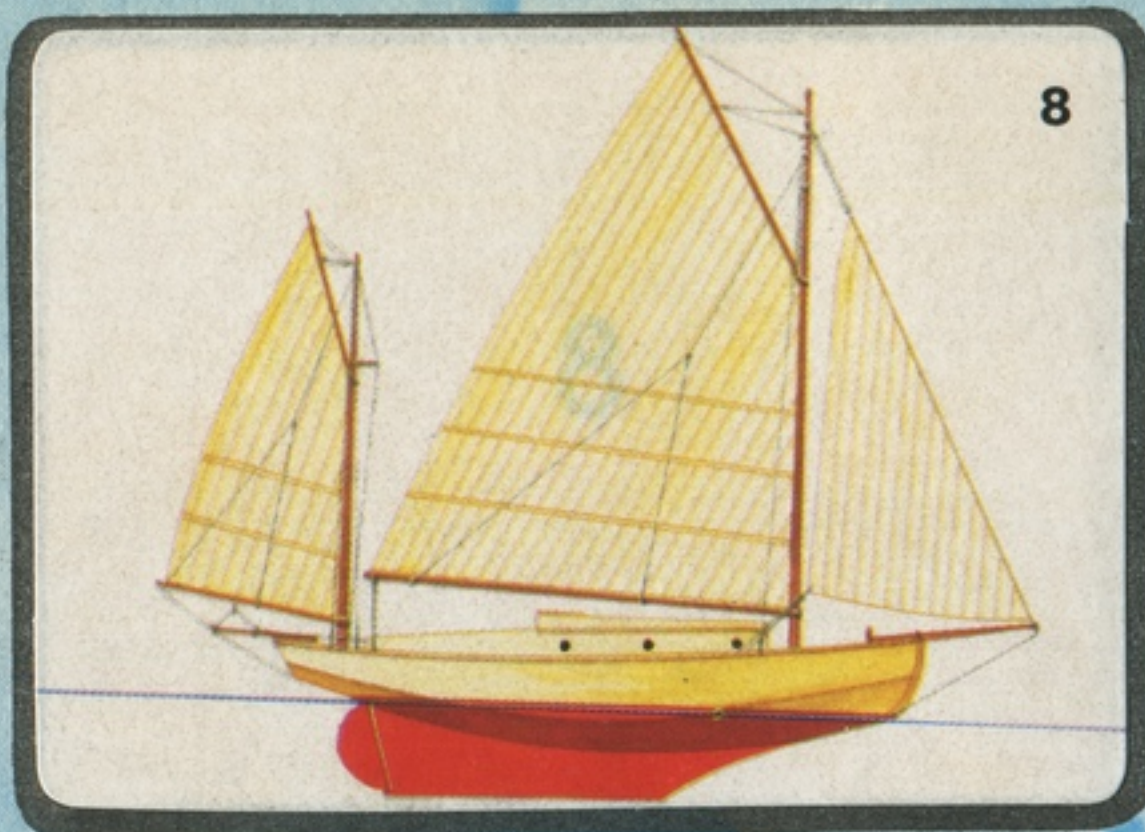
TILIKUM. 7 lipca 1901 roku 43-letni Kanadyjczyk duńskiego pochodzenia John Claus Voss, wyruszył z jednym członkiem załogi na odpowiednio przystosowanej pirodzie indiańskiej w rejs dookoła świata. Łódź była wykonana z jednego pnia czerwonego kanadyjskiego cedru. Miała 16,6 m długości (z tego sam pokład 13 m), 1,65 m szerokości i 0,65 m zanurzenia. Powierzchnia ożaglowania liczyła 21 m². TILIKUM wypłynął z Victorii na zachodnim brzegu Kanady, kierując się do wysp Fidżi. Po wielu przygodach i ciężkich przejściach dopłynął we wrześniu 1904 roku do Londynu.

7

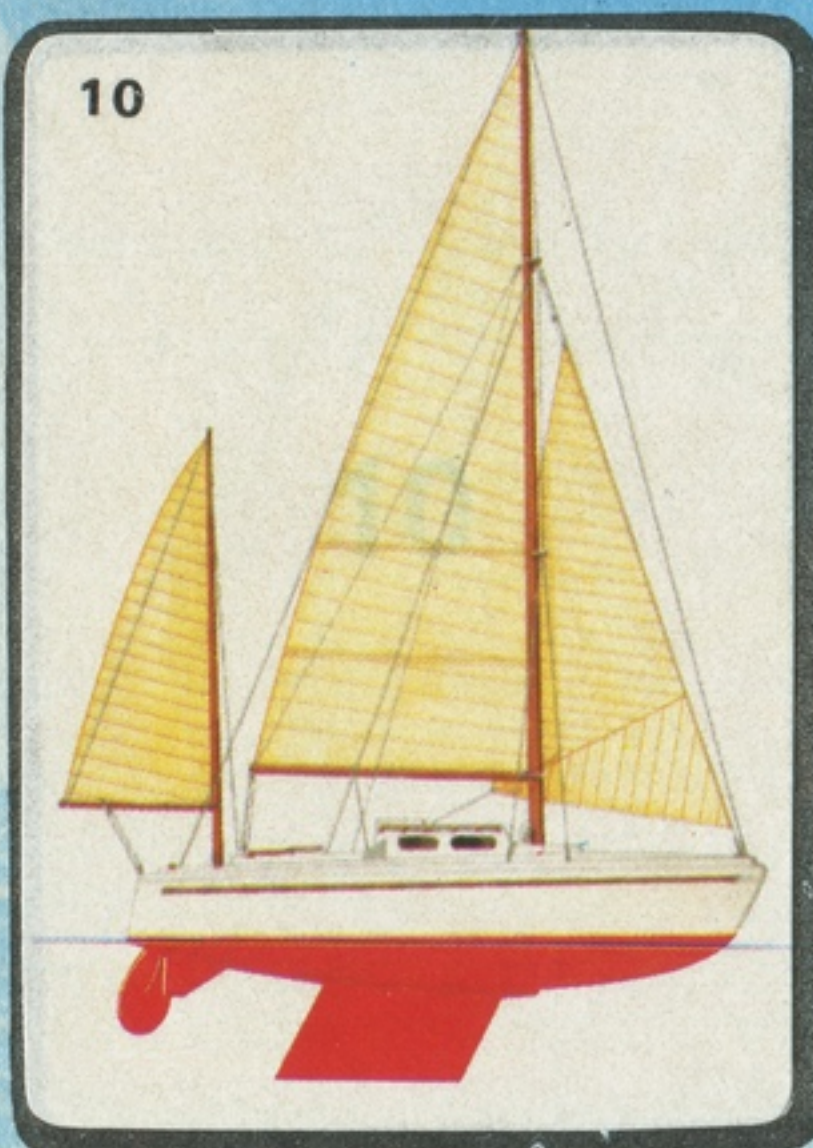
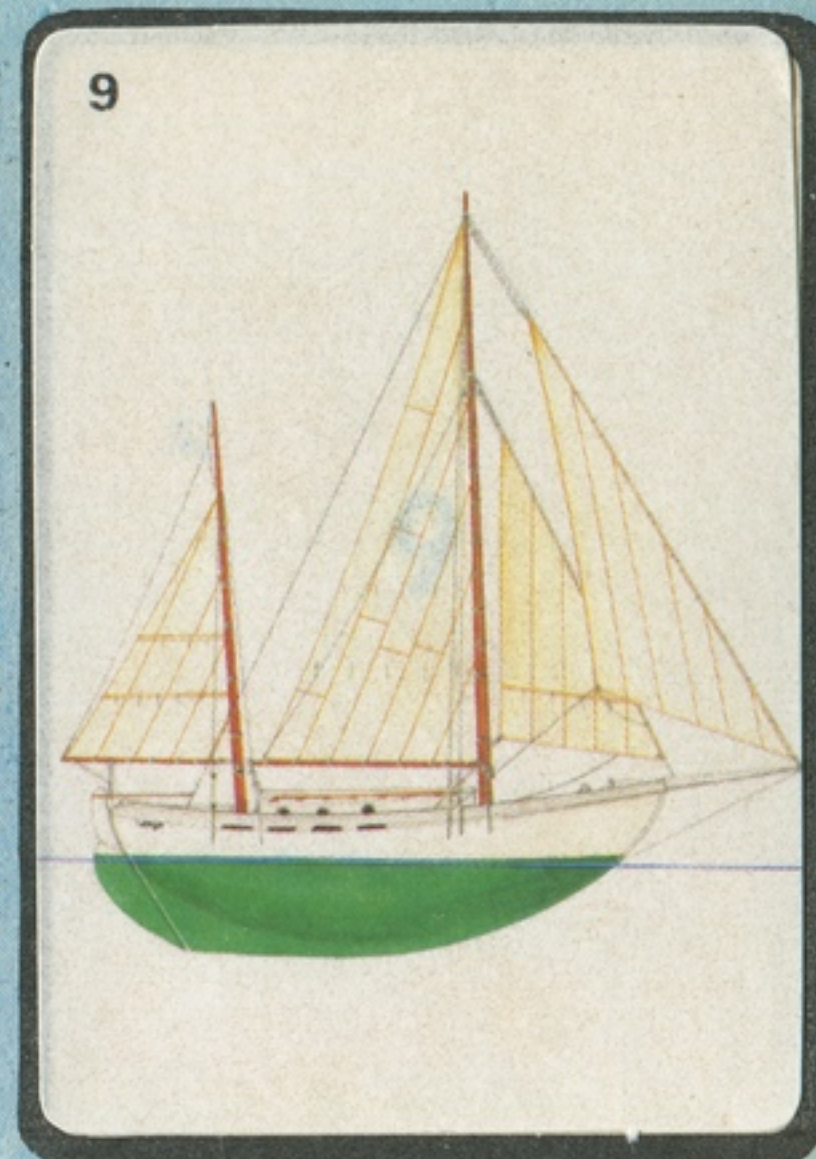
FIRECREST. Jacht wszedł do historii żeglarstwa dzięki wspaniałemu żeglarzowi francuskiemu Alainowi Gerbaultowi, który w latach dwudziestych opłynął na tym jachcie świat dookoła. Jak pisze sam Alain Gerbault w swej książce pt. „W pogoni za słońcem” był to kuter zaprojektowany przez Dixona Kempa, a zbudowany w 1892 r. w Anglii. Był to typowy kuter angielski, wąski i głęboki w stosunku do swej długości. „Ma jedenaście metrów długości i dziewięć metrów na linii wodnej. Największa jego szerokość wynosi dwa metry sześćdziesiąt” – pisał żeglarz. Jacht miał 1,8 m zanurzenia i ożaglowanie ok. 50 m². Alain Gerbault wszedł do historii żeglarstwa jako żeglarz romantyk, który po przeżyciach I wojny światowej chciał na morzu znaleźć nowe wartości w życiu. Żeglował po świecie niemal do końca życia. Zmarł w czasie II wojny światowej i został pochowany na wyspie Bora-Bora w swej ukochanej Polinezji.

ISLANDER. Jacht amerykańskiego żeglarza Harry Pidgeona, znanego w świecie żeglarskim samotnika pływającego po morzach i oceanach. Jest to jacht o dość tradycyjnej sylwetce i ożaglowaniu jol gaflowy, długość jachtu 10,40 m, szerokość 3,20 m, powierzchnia ożaglowania 55 m², zanurzenie 1,7 m.

LEIGH II. Vito Dumas, argentyński żeglarz, był pierwszym, który samotnie opłynął świat wzdłuż „ryczących czterdziestek”. Tak bowiem żeglarze nazywają szerokości geograficzne zbliżone do 40° szerokości południowej. Słyną one z huraganowych wiatrów, niezwykle wysokich fal, a także nie zbadanych jeszcze prądów oraz ze sztor-mowych pogód występujących tam częściej niż gdziekolwiek indziej na morzach i oceanach. 27 kwietnia 1943 r., a więc w czasie gdy trwała II wojna światowa, Vito Dumas wypłynął w swój daleki rejs, który okrył go taką sławą. Rejs zakończył się 7 września 1943 roku. Żeglarz zawijał jedynie do Kapsztadu, Wellingtonu na Nowej Zelandii i Valparaiso w Chile. Długość jachtu 9,55 m, szerokość 3,30 m, zanurzenie 1,70 m. Ożaglowanie typu kecz o łącznej powierzchni 42 m².

TREKKA. Ten mały jachcik o długości 6,24 m, szerokości 2,0 m, zanurzeniu 1,32 m i ożaglowaniu słup powierzchni 18 m² opłynął świat dookoła sterowany przez Johna Guzzwell. Jacht został wykonany ze sklejki i w czasie podróży dookoła świata nieźle się sprawował.

TRINKERBELLE. Wielką sensacją na świecie było przepłynięcie w 1965 r. przez amerykańskiego żeglarza Atlantyku na małym jachcie o długości zaledwie 4,11 m, szerokości 1,5 m, ożaglowanie słup, powierzchnia żagla 8 m². Była to mała łódź wiostowa, którą Manry przerobił na wcale zgrabny jachcik.

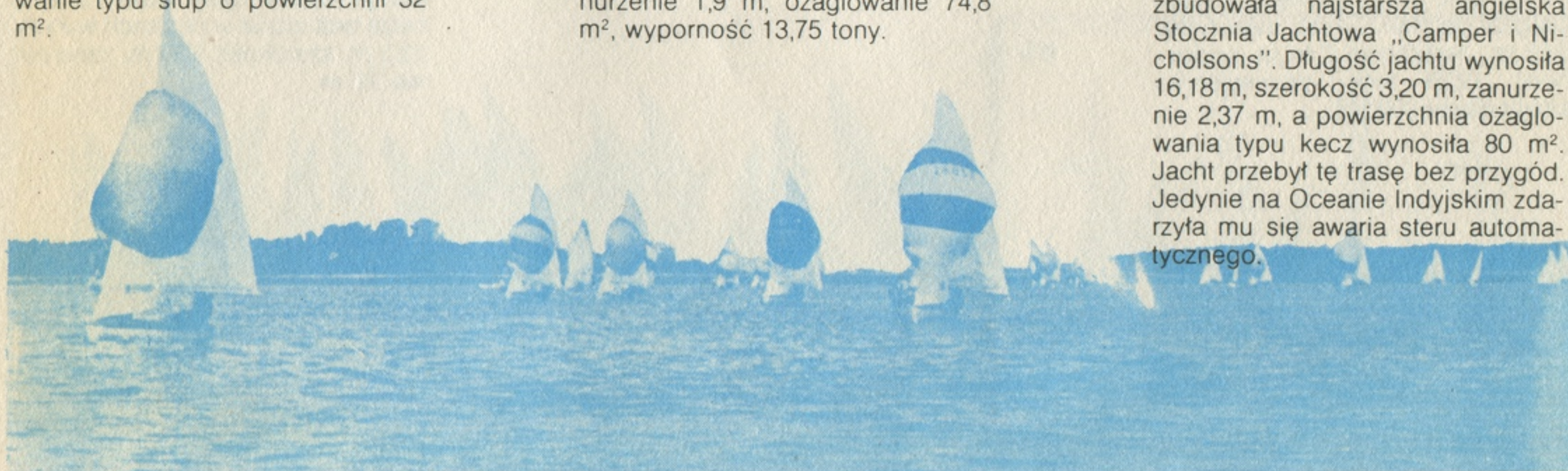
GOLDEN LION. Do czasu wybudowania tego jachtu nie projektowano większych jednostek morskich z płaskim dnem. Dopiero Włoch Alex Carozzo zdecydował się wybudować taki jacht. Na nim też opłynął dookoła świata. Długość jachtu 9,80 m, szerokość 2,40 m, zanurzenie 1,50 m, wyporność 3,5 tony, ożaglowanie typu słup o powierzchni 32 m².

LIVELY LADY. Alec Rose, słynny żeglarz angielski, który jako jeden z pierwszych opłynął samotnie dookoła świata, bardzo był przywiązany do swojej LIVELY LADY. W regatach samotnych żeglarzy dookoła świata współzawodniczył na tym jachcie z Chichesterem. Długość jachtu 11,0 m, szerokość 2,8 m, zanurzenie 1,9 m, ożaglowanie 74,8 m², wyporność 13,75 tony.

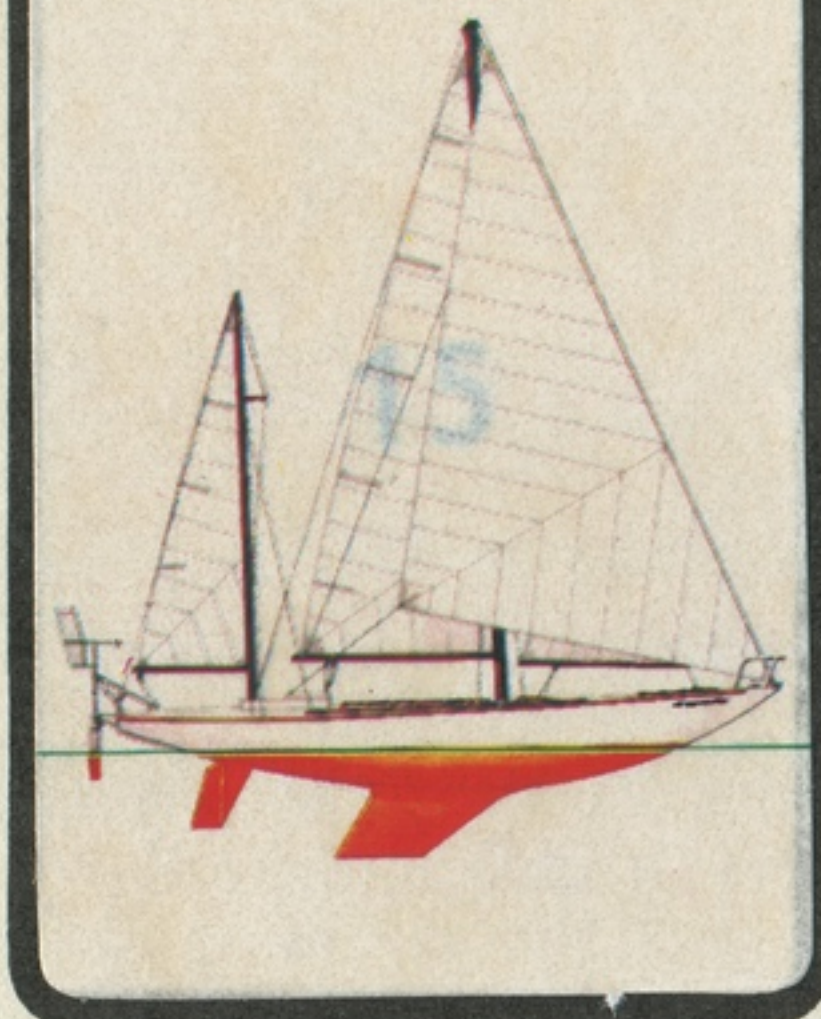

GIPSY MOTH III. Francis Chichester był jednym z najwybitniejszych żeglarzy świata. On pierwszy samotnie okrążył świat na jachcie GIPSY MOTH I. Jachtem tym sławny żeglarz przeptynał trasę kliprów w regatach samotnych żeglarzy. Zaprojektowali go słynni konstruktorzy John Illingworth i Angus Primrose, a zbudowała najstarsza angielska Stocznia Jachtowa „Camper i Nicholsons”. Długość jachtu wynosiła 16,18 m, szerokość 3,20 m, zanurzenie 2,37 m, a powierzchnia ożaglowania typu kecz wynosiła 80 m². Jacht przebył tę trasę bez przygód. Jedynie na Oceanie Indyjskim zdarzyła mu się awaria steru automatycznego.

15

SIR THOMAS LIPTON. Thomas Lipton jest znany na świecie nie tylko ze słynnej firmy herbacianej, która egzystuje od dziesiątków lat, jest także zapalonym żeglarzem i mecenasem żeglarstwa. 25-letni Brytyczyk Geoffrey Williams startował w 1968 r. w atlantyckich regatach samotników na jachcie nazwanym od herbacianej firmy i zwyciężył w nich. Długość jachtu 17,1 m, szerokość 3,65 m, zanurzenie 2,44 m, wyporność 12,25 tony, powierzchnia ożaglowania 109 m².

16

SUHAILI. Robin Knox-Johnston należy do najślawniejszych żeglarzy świata. Jego jacht SUHAILI posiadał 13,4 m długości, 3,5 m szerokości i 2 m zanurzenia. Ożaglowanie typu kecz wynosiło 56,6 m².

17

GALWAY BLAZER II. Jeden z najciekawszych jachtów, jakie zbudowano po II wojnie światowej. Odróżniał się on tym od innych, że posiadał ożaglowanie takie jakiego mają chińskie dżonki. Jest to ożaglowanie bardzo wydajne, chociaż niezbyt pasuje do kadłuba typowego jachtu. Długość tego jachtu, który pływał w dalekie rejsy oceaniczne, a także brał udział w regatach wynosi 13,5 m, szerokość 3,30 m, zanurzenie 2,0 m.

18

ENDURANCE. Konstruktorom tego jachtu jest Peter Ibold Amerykanin. Najciekawszą cechą tej jednostki jest to, że wykonany został z siatko-cementu. Jest produkowany seryjnie, a przeznaczony do pływów oceanicznych. Długość 10,75 m, szerokość 3,35 m, zanurzenie 1,65 m, powierzchnia ożaglowania typu kecz 60 m².

19

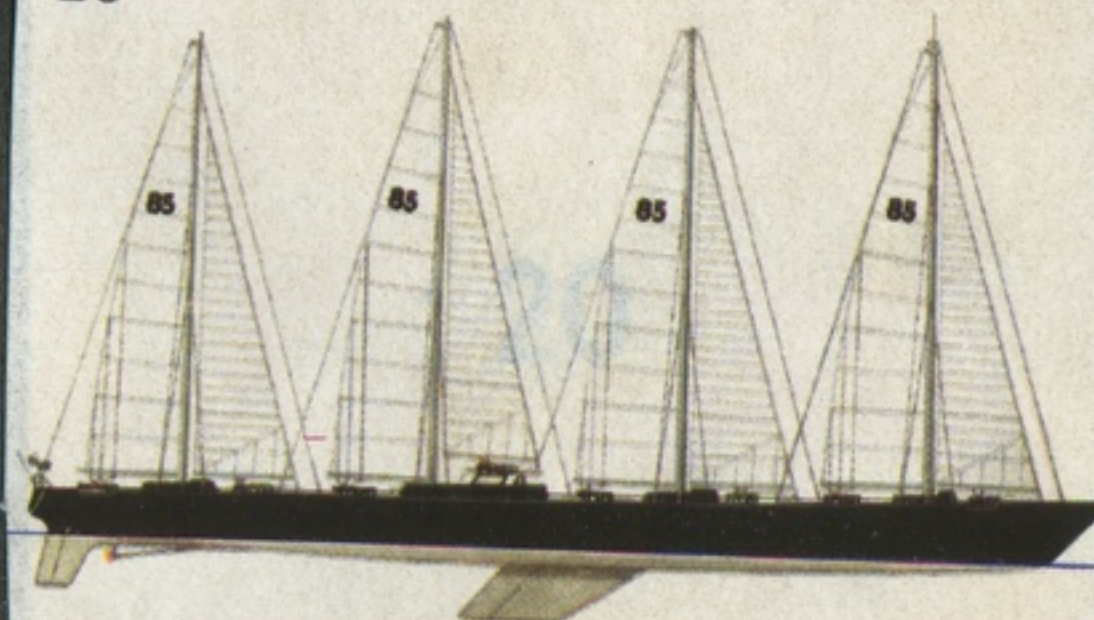

CEMENTAL. W Związku Radzieckim od dawna eksperymentowano nad budową jachtów z siatko-betonu. CEMENTAL jest jednym z nich. Jest to jacht morski o długości 12 m, szerokości 3 m, powierzchni ożaglowania 50 m². Zdał doskonale egzamin w pływaniach na morzu.

CLUB MEDITERANEE. Największy z dotychczas zbudowanych jachtów żaglowych, przeznaczonych do samotnej żeglugi. Został zbudowany dla słynnego żeglarskiego francuskiego Erica Tabarly'ego, zwycięzcy regat samotnych żeglarzy przez Atlantyk w 1972 r. Jacht ten posiada długość 41 m, szerokość 4,2 m i powierzchnię ożaglowania 400 m². Eric Tabarly miał nadzieję, że w regatach samotnych żeglarzy przez Atlantyk w 1976 r. zajmie I miejsce, licząc właśnie na wielkość jachtu. Niestety nie udało się. Jacht był wyposażony w 4 maszty, a wszystkie czynności wykonywane były przy pomocy specjalnych mechanizmów (wciąganie i opuszczanie żagli, a także zmiana ich położenia).

20

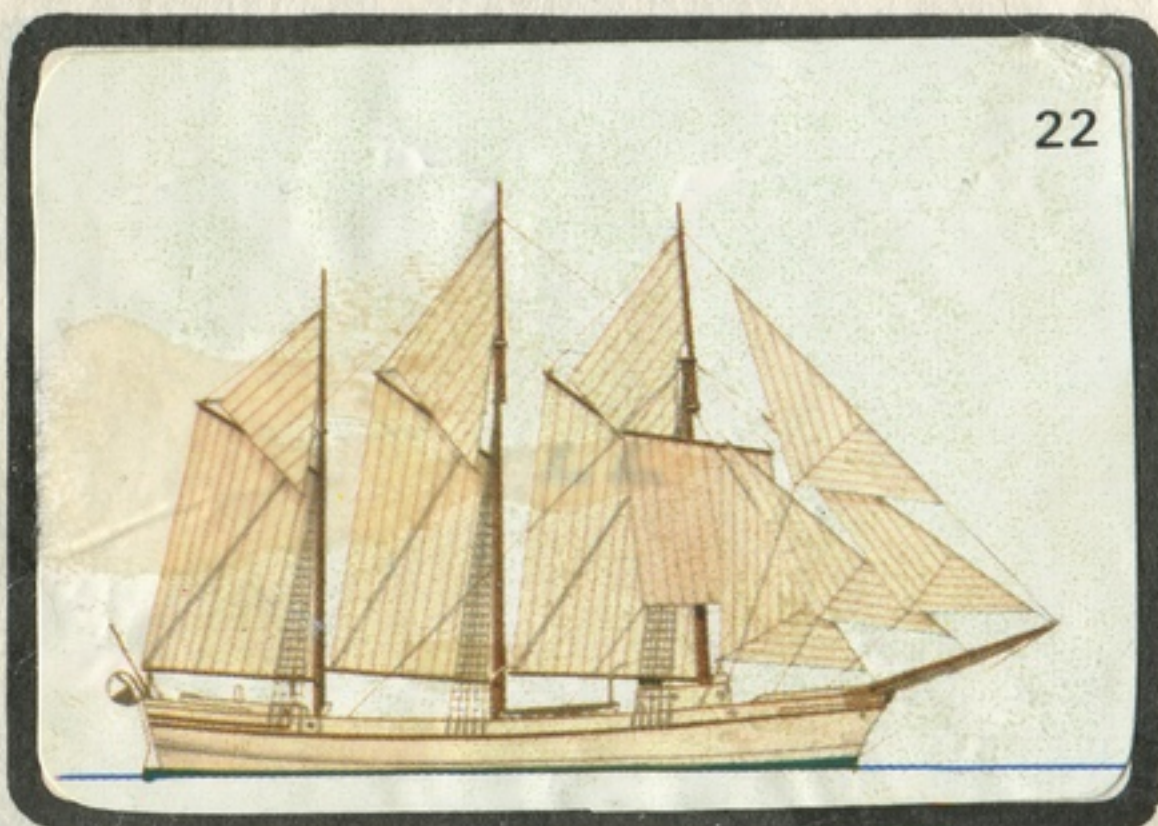

SŁAWNE JACHTY, CIEKAWE KONSTRUKCJE – POLSKA

21

ŁUCJA MAŁGORZATA. Statek ten nie był klasycznym jachtem, tak jak dziś to rozumiemy. Ponieważ nie był jednak statkiem przeznaczonym do celów handlowych, a naukowych, możemy go w pewnym sensie zaliczyć do tej kategorii. Został zakupiony do celów naukowej wyprawy grupy polskich uczonych i podróżników, którzy pod kierownictwem Stefana Rogozińskiego wypłynęli z Francji do Kamerunu w Afryce. Było to dnia 13 grudnia 1882 roku. ŁUCJA MAŁGORZATA podniosła na jednym z masztów flagę o barwach polskich z herbem Warszawy. Jacht był trzymasztowym lugrem, bretońskim statkiem, który uprzednio służył do przybrzeżnej żeglugi lub połowów ryb. Posiadał 20 metrów długości i prawdopodobnie około 6 metrów szerokości. Ożaglowanie typu luger o powierzchni ok. 250–280 m² (dokładne dane nie zachowały się).

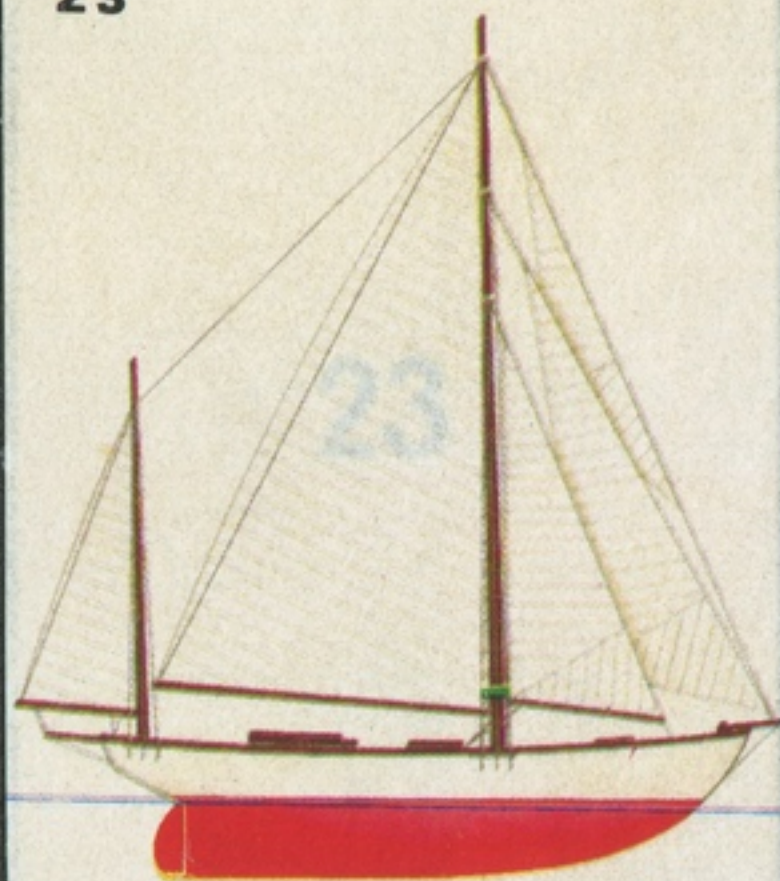

22

ZAWISZA CZARNY. Jeden z najstawniejszych polskich jachtów, który należy już do historii polskiego żeglarstwa. Został zakupiony przez Związek Harcerstwa Polskiego dla potrzeb szkolenia morskiego w tej organizacji. Jego komendantem aż do wojny był znany żeglarz gen. Mariusz Zaruski. Jacht, zanim został harcerskim jachtem, był szwedzkim szkunerem handlowym, nazywał się wówczas PETREA. Harcerze wyremontowali go własnymi siłami, a od 1935 roku na pokładzie ZAWISZY CZARNEGO zaczęli się szkolić żeglarze. Jacht odbył wiele rejsów po Bałtyku i wyszkolił setki żeglarzy. W czasie wojny przemianowany przez hitlerowców na „Der Schwarze Husar”. Po wyzwoleniu nie nadawał się już do odbudowy i został rozebrany. Długość jachtu między pionami 31 m (z bukszprytem 39,5 m), szerokość 8,1 m, zanurzenie 3,1 m, powierzchnia ożaglowania typu szkuner trzymasztowy ok. 400 m².

23

24

25

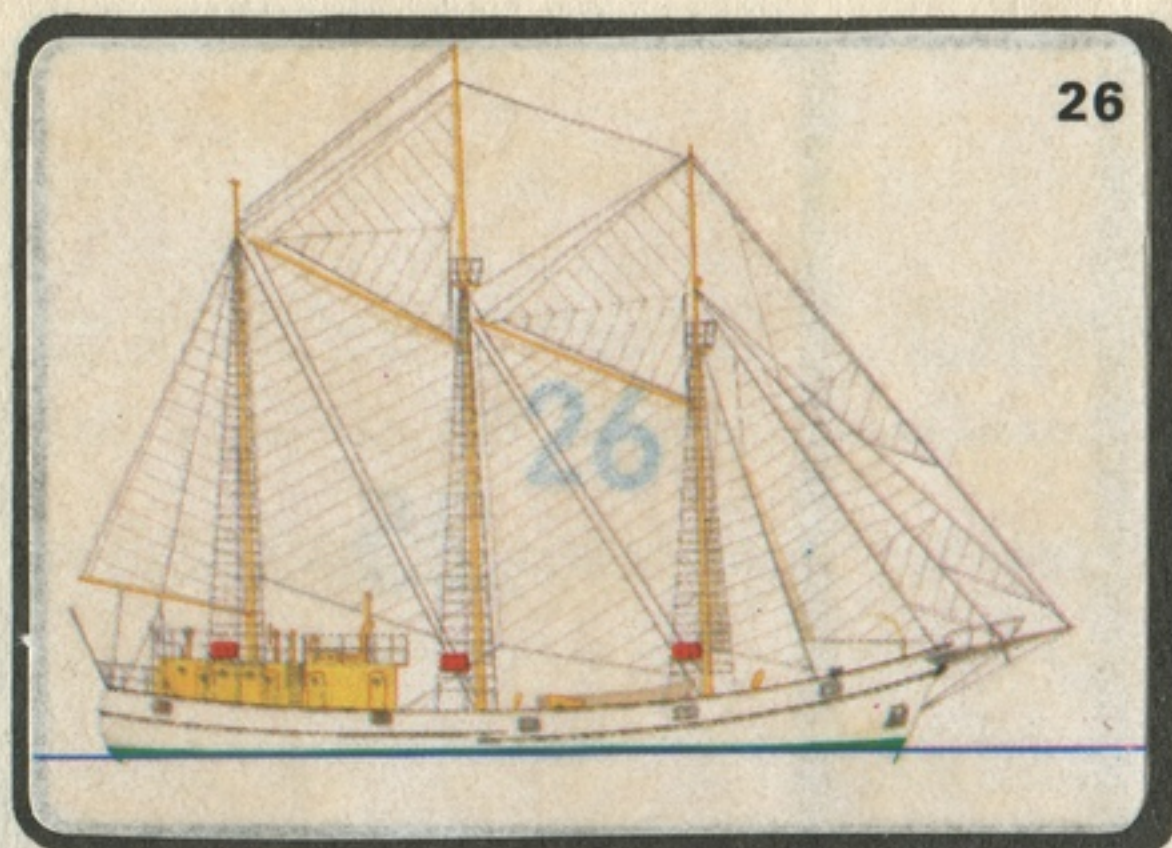

ZJAWA III. Dnia 8 lipca 1932 roku harcerz z Gdyni, Władysław Wagner wraz z dwoma kolegami, wypłynął na jachcie ZJAWA przebudowanym ze starej szalupy w rejs dookoła świata. Rejs trwał ponad 7 lat (z przerwami), w czasie którego Wagner zmienił jeszcze dwa jachty. Ostatnim z nich był ZJAWA III. Wybudowany został według planów opracowanych przez Wagnera w Ekwadorze. 4 lipca 1939 r. żeglarz znalazł się na trawersie portugalskiego przylądka Faro, który dokładnie sześć i pół roku temu minął na ZJAWIE (I). Był pierwszym polskim żeglarzem, który opłynął świat dookoła. Wymiary jachtu: długość po pokładzie 15,5 m, szerokość 3,9 m, zanurzenie 2,1 m, powierzchnia ożaglowania 150 m². ZJAWA III nie dotarła do Polski z powodu wybuchu II wojny światowej. Żeglarz zawiązał do Anglii i tam zaciągnął się do polskiej marynarki handlowej. ZJAWA III natomiast została brytyjskim patrolowcem. Po wojnie przerebiona na kuter rybacki, łowiący na wodach brytyjskich.

CZAJKA. Nie jest to nazwa jachtu, lecz tak nazwano flotyllę 10 jachtów zakupionych w Finlandii. Zakupił je Związek Harcerstwa Polskiego dla potrzeb szkoleniowych. Były to piękne małe jachty balastowe, które znane są w krajach skandynawskich pod nazwą Vingbat, co oznacza po szwedzku „skrzydlata łódź”. Służą one do szkolenia młodych żeglarzy. „Czajki” przez trzy sezony służyły w ośrodku szkolenia żeglarskiego ZHP w Jastarni, a później na jeziorze Narocz. Wyszkoliło się na nich tysiąc żeglarzy. Wymiary: długość całkowita 5,50 m, szerokość 1,60 m, zanurzenie 0,72 m, powierzchnia ożaglowania 14,19 m².

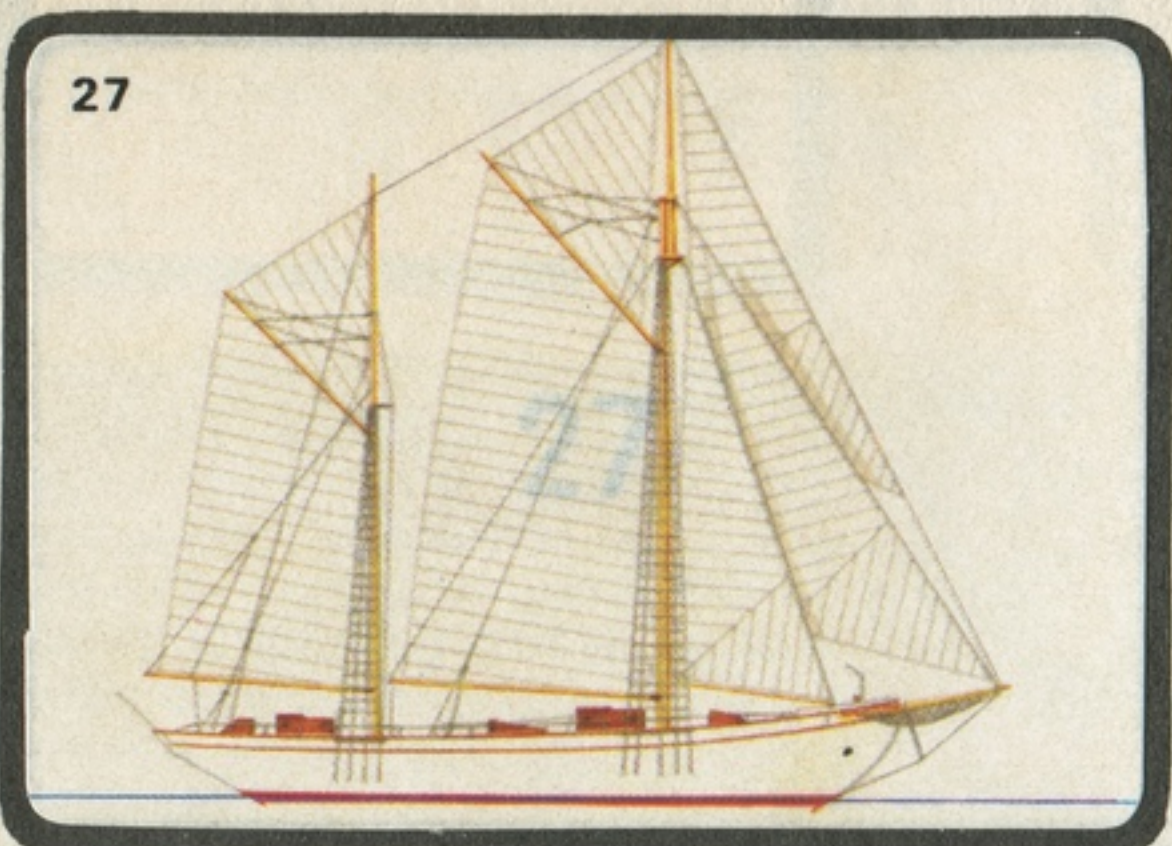
P7. Ten mały jachcik, przeznaczony do amatorskiej budowy został zaprojektowany przez znanego konstruktora jachtowego Mieczysława Plucińskiego w 1934 roku. Do tego czasu nie było w Polsce tak prostego w budowie oraz taniego jachciku. Nic więc dziwnego, że zdobył on sobie wielką popularność i nawet jeszcze po wojnie cieszył się znacznym powodzeniem. Był przeznaczony do pływania po jeziorach i rzekach dla 2 osób. Po wojnie Mieczysław Pluciński skonstruował wiele innych żaglówek, równie popularnych jak P 7. Wymiary: długość 5,0 m, szerokość 1,0 m, zanurzenie z mieczem 0,90 m, powierzchnia ożaglowania 7 m².

26

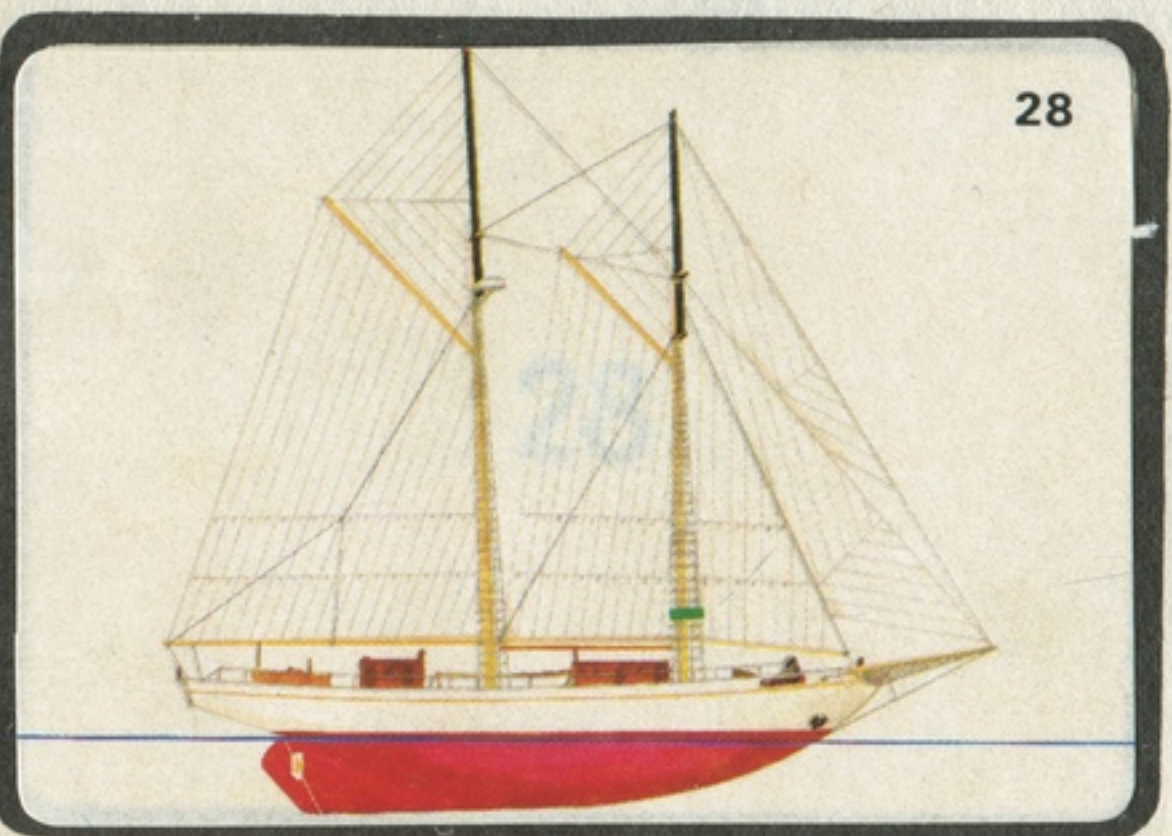
ZAWISZA CZARNY (II). Harcerstwu był bardzo potrzebny duży jacht do szkolenia morskiego. Ponieważ nie starczyło pieniędzy na wybudowanie nowego jachtu postanowiono przebudować trawler rybacki, który flota handlowa przekazała w tym celu organizacji. Po przebudowie wyszedł z tego całkiem ładny jacht. Posiada on długość 33,01 m, szerokość 6,76 m i zanurzenie 3,58 m. Jest ożaglowany jako szkuner trzymasztowy (sztakslowy) o powierzchni 438,8 m². Ten typ ożaglowania jest bardzo wygodny, co ma szczególne znaczenie gdy na pokładzie jest niedoświadczona załoga. ZAWISZA CZARNY uczestniczył w wielu rejsach, w tym także w „Operacji Żagiel 1974” z Kopenhagi do Gdyni oraz w 1976 r. przez Atlantyk do Stanów Zjednoczonych. Pływał też na światowy festiwal młodzieży do Hawany na Kubie. Zimą pływał po Morzu Śródziemnym i po marokańskich wodach Atlantyku. Załogi były wymieniane.

27

GENERAL ZARUSKI. Flagowy jacht Ligi Obrony Kraju. Co roku szkoli się na nim wielu żeglarzy, w tym także uczestników kursów żeglarskich organizowanych przez Bractwo Żelaznej Szekli. W 1957 r. wraz z flotyllą innych jachtów płynął do Narviku za Koło Polarne.

Jeden z najstarszych polskich jachtów (zbudowany w 1939 r. w Szwecji) pływających dotychczas. Długość po pokładzie 25,3 m, długość z bukszprytem 28 m, szerokość 5,8 m, zanurzenie 3,5 m. Ożaglowany jako kecz o powierzchni żagli 309 m².

28

ZEW MORZA. Armatorem jachtu był Ośrodek Szkolenia Żeglarskiego w Trzebieży k. Szczecina. ZEW MORZA obok ZAWISZY CZARNEGO, GENERAŁA ZARUSKIEGO i STEFANA RUTKOWSKIEGO był jednym z największych polskich jachtów. W latach 1973–1975 opłynął pod dowództwem kpt. Zdzisława Michalskiego świat dookoła. Na Morzu Arafura przeżył silny sztorm o sile 12°B (huragan tropikalny). Służył do szkolenia żeglarzy na wyższe stopnie żeglarskie oraz odbywał rejsy do wielu państw Europy. Wymiary jachtu: długość 31 m, szerokość 6,2 m, zanurzenie 3,6 m, ożaglowanie typu szkuner o powierzchni 360 m², wyporność 140 ton. Zatonął 12 grudnia 1981 r. na Morzu Śródziemnym koło Korsyki.

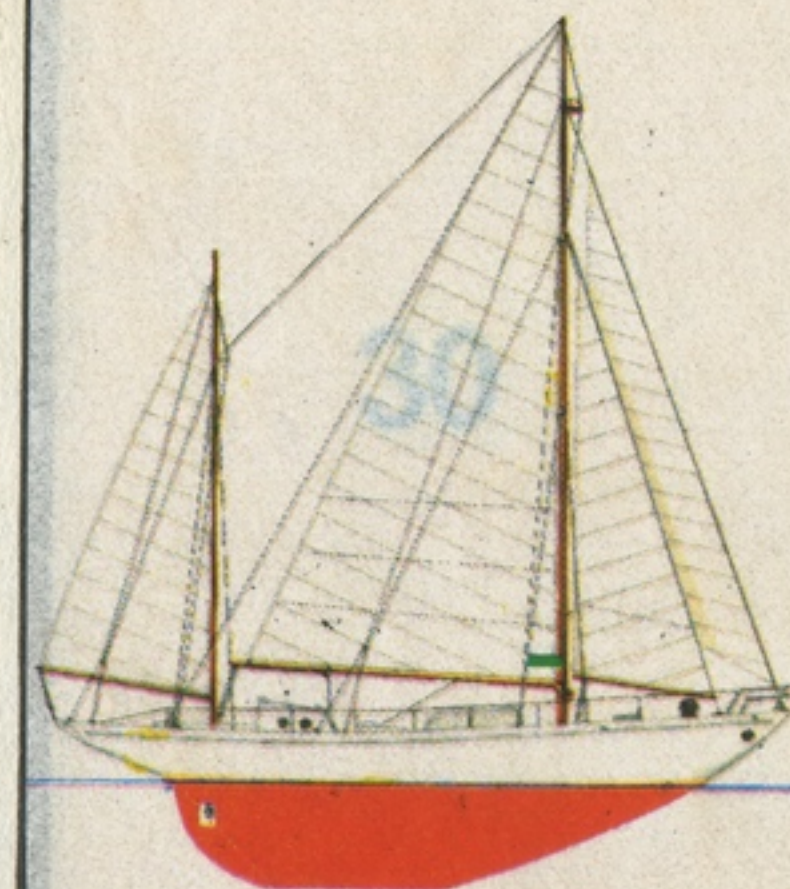

OPTY. Każdy, kto tylko trochę interesuje się żeglarstwem zna tę nazwę. Na tym bowiem jachcie nieżyjący już dziś sławny żeglarz Leonid Teliga opłynął samotnie świat. Leonid Teliga wypłynął w rejs z Casablanca w Maroku 25 stycznia 1967 r., a zakończył go 29 kwietnia 1969 r. odwiedzając wiele portów na całym świecie. Rejs ten miał ogromne znaczenie dla polskiego żeglarstwa, bo właśnie od niego rozpoczęły się wielkie sukcesy polskiej bandery jachtowej na morzach i oceanach całego świata. Leonid Teliga do rejsu przygotowywał się przez wiele lat. OPTY jest jachtem typu TUN-CZYK, konstrukcji inż. Leona Tumitowicza, adaptowanym wg założeń Leonida Teligi. Długość jachtu 9,85 m, szerokość 2,75 m, zanurzenie 1,56 m, wyporność 5 ton, powierzchnia żagli 43,3 m², silnik pomocniczy 5–7 KM. Obecnie OPTY znajduje się w Muzeum Morskim w Gdańsku.

DAR OPOLA. Jest to jeden z sześciu wybudowanych w latach 1958–1959 dużych jachtów stalowych o długości 18 metrów, szerokości 4,5 metra i zanurzeniu 2,4 metra oraz ożaglowaniu typu kecz 144 m². Jachty te zaprojektował zespół konstruktorów okrętowych z Gdańska, pod kierownictwem inż. Henryka Kujawy. DAR OPOLA był pierwszym po wojnie polskim jachtem, który wyruszył w daleki rejs, połączony z programem naukowym. Była to tzw. wyprawa „Koral” na Morze Czerwone pod dowództwem kpt. Bolestawa Kowalskiego. Jacht został na pokładzie statku M/S „Jan Matejko” przetransportowany do Adenu i tam wodowany 21 grudnia 1959 r. Po kilkumiesięcznym pobycie na Morzu Czerwonym wrócił poprzez Kanał Sueski, Morze Śródziemne i Atlantyk do Gdyni 14 sierpnia 1960 r.

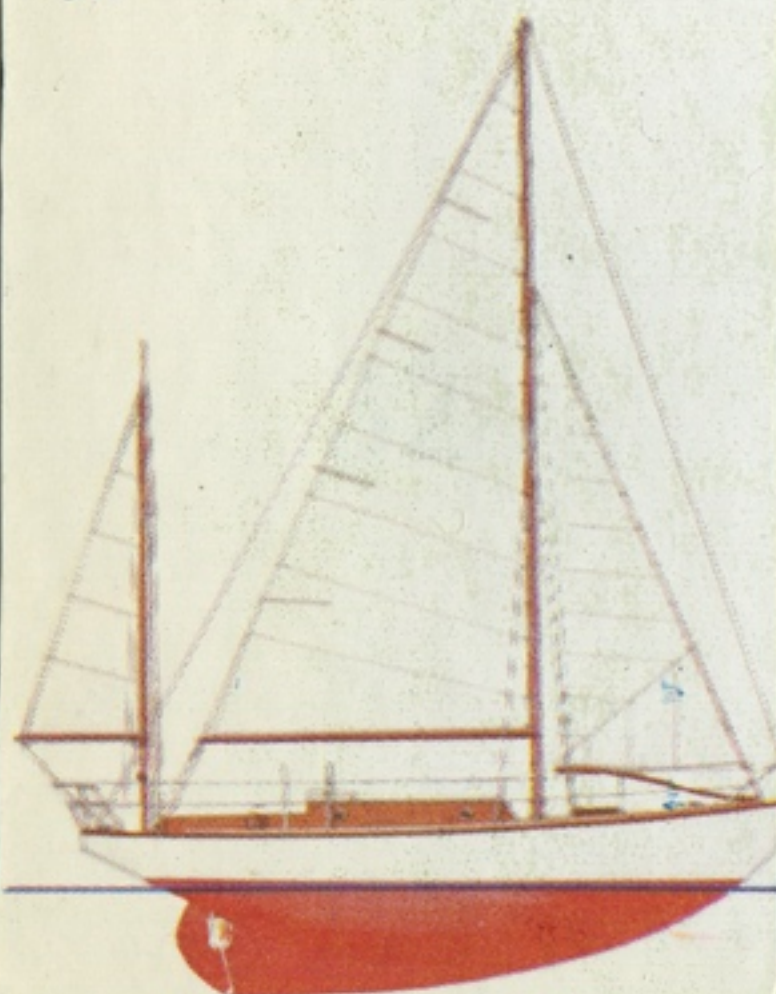
ŚMIAŁY. Jacht tego samego typu co DAR OPOLA. Wstawił się wyprawą przez Atlantyk, Cieśninę Magellana i wzdłuż zachodniego wybrzeża Ameryki Południowej i z powrotem do Polski. Wyprawą dowodził kpt. Bolestaw Kowalski. Rejs trwał ponad rok i zakończył się powitaniem załogi ŚMIAŁEGO w Szczecinie w październiku 1966 r.

30

CHATKA PUCHATKÓW. Ten niewielki jacht został przebudowany z szalupy okrętowej, którą zbudowano we Włoszech w 1936 r. Jej długość wynosiła 9,14 m, szerokość 3,15 m, a zanurzenie 1,22 m. Łodzie ratunkowe tego typu mogły w trudnych warunkach pomieścić nawet 72 osoby. Załoga, która przebudowała łódź, w składzie Jerzy Tarasiewicz i Janusz Misiewicz, uzupełniła ożaglowanie, oraz odpowiednio ją wyposażyla i przebyła trasę z Gdyni do Porto Rico, przepływając Atlantyk bez większych przygód.

32

31

29

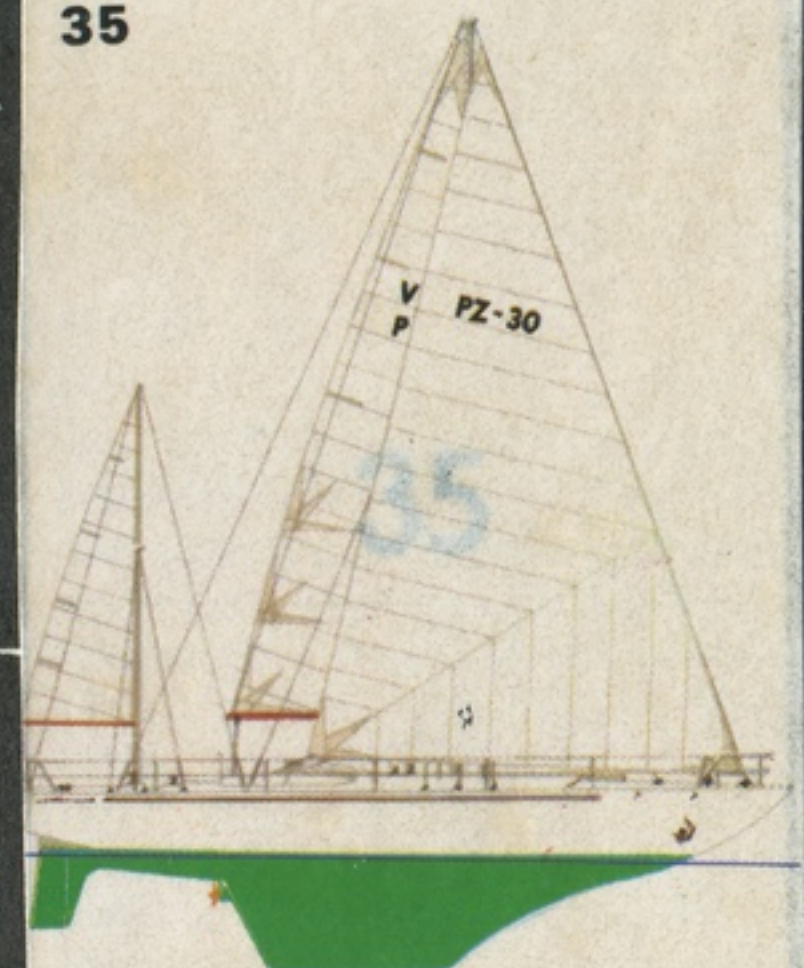
33

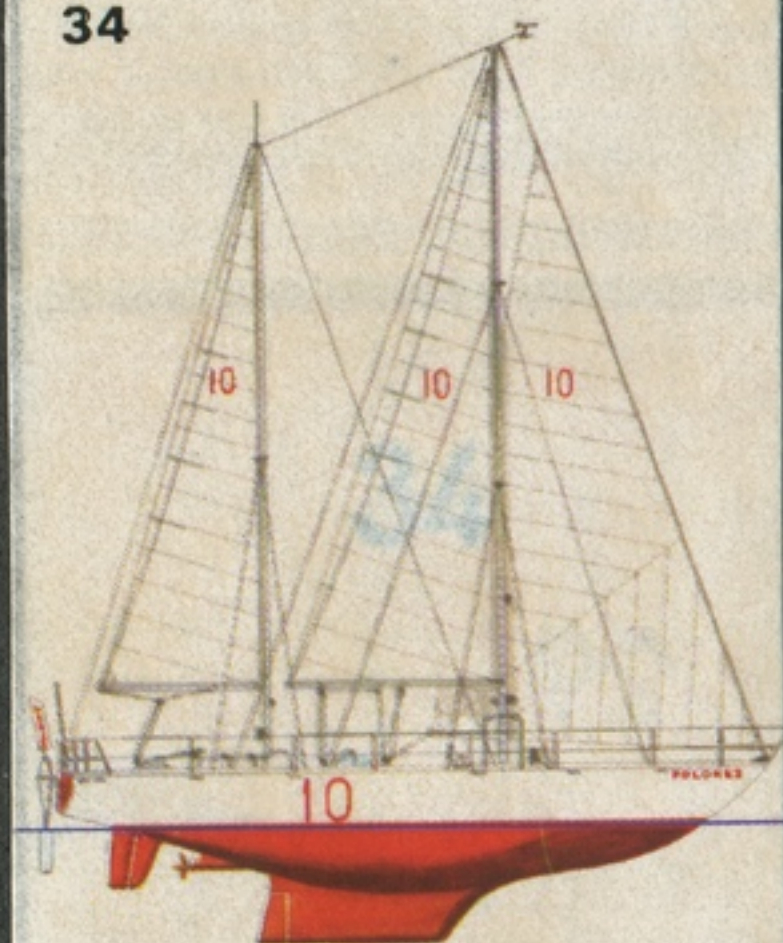
EUROS. Jacht ten ma ciekawą historię, zbudowany został bowiem nie w stoczni, ale w warsztatach kolejowych w Bydgoszczy. Projekt został opracowany przez zespół inż. Henryka Kujawy, a zbudowali go członkowie klubu „Brda” w Bydgoszczy. Ten stalowy jacht posiada długość 13,5 m, szerokość 3,6 m i zanurzenie 2,0 m, ożaglowanie typu kecz 77 m² żagli. Jacht odbył kilka znanych rejsów, w tym jeden dookoła Islandii w 1968 r. oraz drugi, najstawniejszy, z Valparaíso w Chile dookoła przylądka Horn i do Buenos Aires w 1973 r.

COPERNICUS. Wstawił się przede wszystkim startem w regatach okołoziemskich Clipper Race, czyli trasą dawnych kliprów, wielkich żaglowców z drugiej połowy XIX wieku. Jacht został zaprojektowany przez inżynierów Edmunda Rejewskiego i Wacława Liskiewicza z Gdańskiej Stoczni Jachtowej im. Conrada i tam też zbudowany. Wymiary: długość 14,2 m, szerokość 3,72 m, zanurzenie 2,14 m, wyporność 14,5 tony, ożaglowanie typu kecz 80 m², silnik pomocniczy 35 KM.

35

34

POLONEZ. Jeden z najstawniejszych jachtów polskich. Kpt. Krzysztof Baranowski opłynął na nim świat dookoła w latach 1972–1973, wpływając jedynie (w drodze z Newport w USA, gdzie przybył na metę w regatach samotnych przez Atlantyk), do Kapsztadu, na Tasmanię, Wyspy Kanaryjskie i Plymouth, gdzie w zasadzie zakończył samotny rejs. W czasie rejsu okrążył też Krzysztof Baranowski przylądek Horn, jako pierwszy samotny polski żeglarz i jeden z nielicznych w tym czasie. Jacht został zaprojektowany w Szczecińskiej Stoczni Jachtowej im. L. Teligi przez Edwarda Hofmana i Kazimierza Jaworskiego oraz tam zbudowany. Wymiary: długość 13,84 m, szerokość 3,78 m, zanurzenie 3,30 m, ożaglowanie typu kecz 80 m².

MARIA. Ludomir Mączka, znany polski kapitan jachtowy, przez długie lata marzył o posiadaniu własnego jachtu. Taki jacht zbudował sobie w Gdańsku i zwodował go w 1971 roku. Ma on długość 9,80 m (z bukszprytem 11,20), szerokość 3,20 m i ożaglowanie typu kecz o powierzchni 46 m². Na tym jachcie, nazwanym przez niego MARIA wyruszył wraz z kilkoma przyjaciółmi w rejs dookoła świata.

36

37

GEDANIA. Kpt. Dariusz Bogucki, który prowadził jacht GEDANIA do Grenlandii i Kanady, a następnie dookoła Ameryki Południowej, jest znanym w całym świecie żeglarzem-polarnikiem. Pływał na Spitsbergen, a także w pobliżu Antarktydy. Ta największa wyprawa zakończyła się w 1977 r. Wymiary: długość 20,2 m, szerokość 5,2 m, ożaglowanie typu szkuner o powierzchni 167 m², zanurzenie 4,23 m, silnik pomocniczy o mocy 100 KM.

NARCYZ. Jacht, na którym Stanisław Cisek w 1972 r. przepłynął samotnie Atlantyk, po drodze zawijając do portów NRD, RFN i Hiszpanii. Rejs zakończył się w Wenezueli w porcie La Guarra. Konstruktorem jachtu jest znany szkutnik Kazimierz Maik. Wymiary jachtu: dł. 6,50 m, szer. 2,05 m, zan. 1,20 m. Powierzchnia ożaglowania typu słup 18 m².

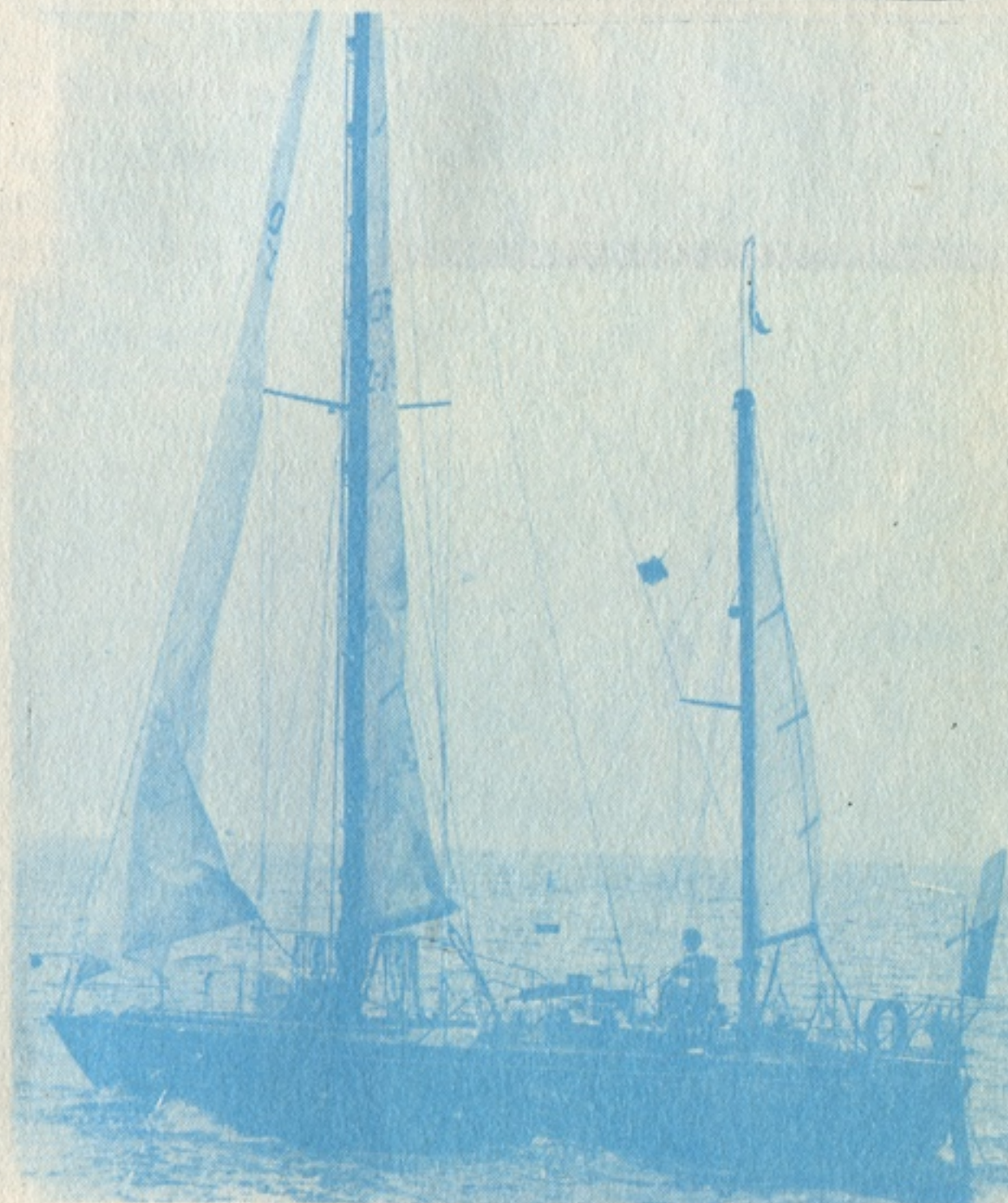
39

38

AMETYST. Bardzo udany nieduży morski jacht turystyczny konstrukcji znanych projektantów jachtów żaglowych inż. Zbigniewa Milewskiego oraz Mieczysława Plucińskiego. Był budowany seryjnie w latach sześćdziesiątych przez Gdańską Stocznię Jachtową. Pewna ilość tych jednostek została wyeksportowana. Na jednej z nich, w roku 1973 Amerykanin polskiego pochodzenia Stanley Jabłoński przepłynął trasę z Polski do Norfolk (USA) w 107 dni. Wymiary: długość 9,20 m, szerokość 2,60 m, zanurzenie 1,60 m, powierzchnia żagli (ożaglowanie typu słup) 30 m², silnik pomocniczy 5 KM, załoga do 5 osób.

40

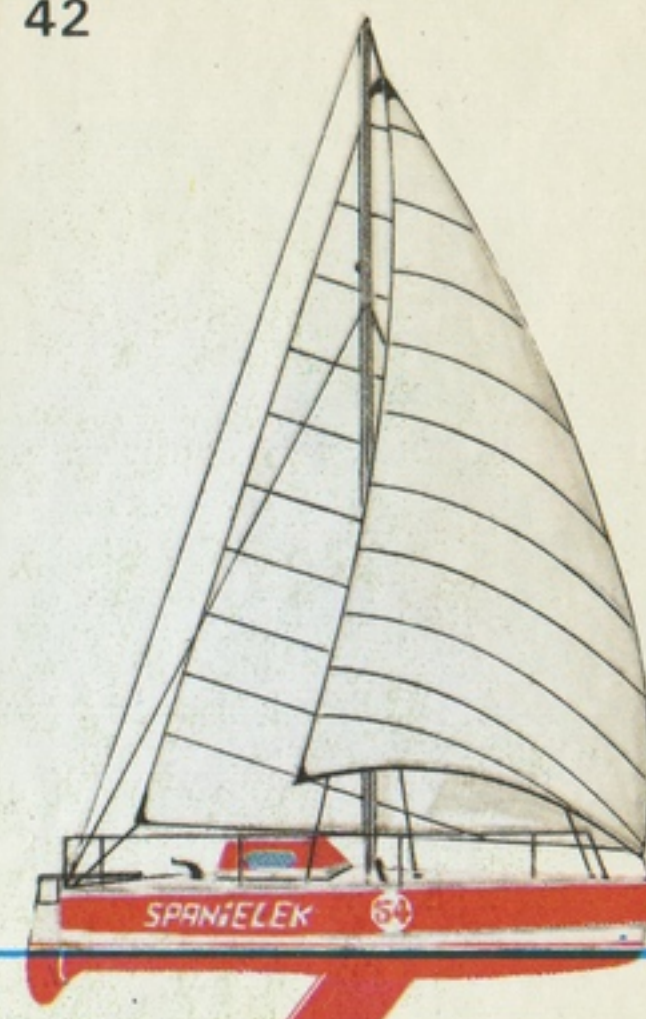
MAZUREK. Jacht, na którym kpt. Krystyna Chojnowska-Liskiewicz, jako pierwsza kobieta w historii żeglarstwa światowego, opłynęła samotnie świat dookoła. Do rejsu żeglarka wystartowała z Las Palmas na Wyspach Kanaryjskich w marcu 1976 r., a zakończyła rejs w kwietniu 1978 roku, w tym samym porcie. MAZUREK jest to nieco poprawiony jacht typu CONRAD 32, zaprojektowany w Gdańskiej Stoczni Jachtowej im. Conrada i tam też zbudowany. Ma on 9,5 m długości, 2,70 m szerokości i ożaglowanie typu słup o powierzchni 32 m², zanurzenie 2,23 m. Rejs kpt. Krystyny Chojnowskiej-Liskiewicz został wysoko oceniony przez opinię żeglarską całego świata, a Rada Państwa PRL odznaczyła ją Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski.

SPANIELEK. Jacht został zbudowany specjalnie dla kpt. Kazimierza Jaworskiego z przeznaczeniem do udziału w regatach samotnych żeglarzy przez Atlantyk na małych jachtach. Budowa została sfinansowana przez jedną z francuskich stoczni jachtowych. Kpt. Jaworski zajął w tych regatach jedno z czołowych miejsc. Nazwa jachtu nawiązuje do „dużego” SPANIELA. Długość jachtu 7,80 m, szerokość 2,40 m, zanurzenie 1,50 m, powierzchnia ożaglowania słup 25 m².

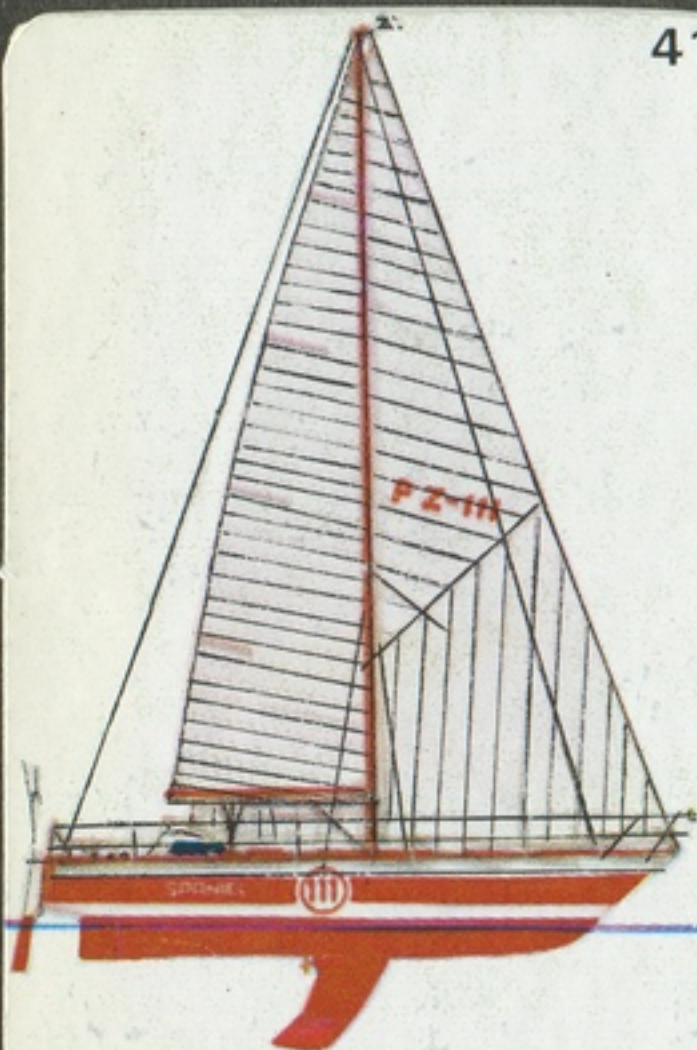
TORNADO. Jest to jeden z największych jachtów regatowych skonstruowanych i zbudowanych w Polsce. Został on zaprojektowany przez inż. Ryszarda Langerę w latach 1972–1973, a pierwszy egzemplarz zwodowano w 1974 r. Zbudowała go Gdańska Stocznia Jachtowa. Jacht jest zaliczany do pierwszej klasy formuły regatowej IOR. Wymiary: długość 16,56 m, szerokość 4,68 m, zanurzenie 2,66 m, wyporność 16,2 tony, powierzchnia żagli (ożaglowanie słup) 155 m², silnik pomocniczy 36 KM, załoga 10 osób.

SPANIEL. Polacy od 1972 roku biorą udział w Atlantyckich Regatach Samotnych. Startowali w nich Krzysztof Baranowski, Teresa Remiszewska i inni. W 1976 roku polski żeglarz kpt. Kazimierz Jaworski odniósł duży sukces zajmując III miejsce w tych regatach, startując na jachcie SPANIEL. Jacht został zaprojektowany i wybudowany w Szczecińskiej Stoczni Jachtowej im. L. Teligi. Wielką zasługą w tym Kazimierza Jaworskiego, który jest wybitnym kapitanem jachtowym, ale nie miała także samego jachtu, który okazał się szybki i dzielny na fali morskiej. Wymiary: długość 11,55 m, szerokość 3,70 m, zanurzenie 2,50 m, wyporność w regatach 5,8 tony, powierzchnia ożaglowania typu słup 66 m².

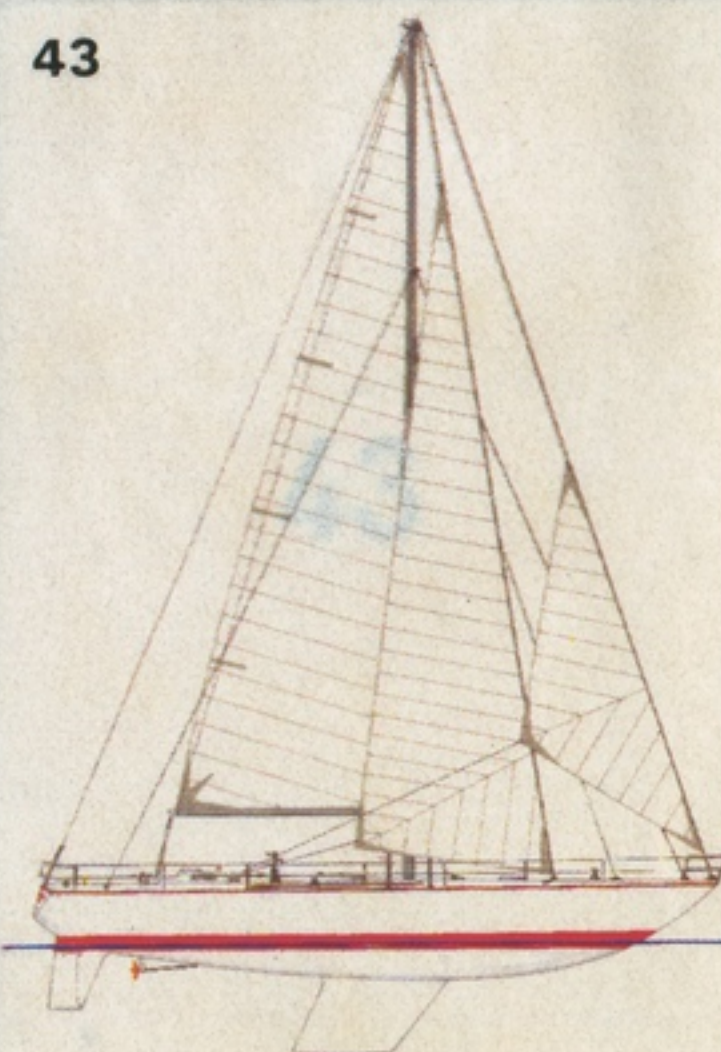
42

41

43

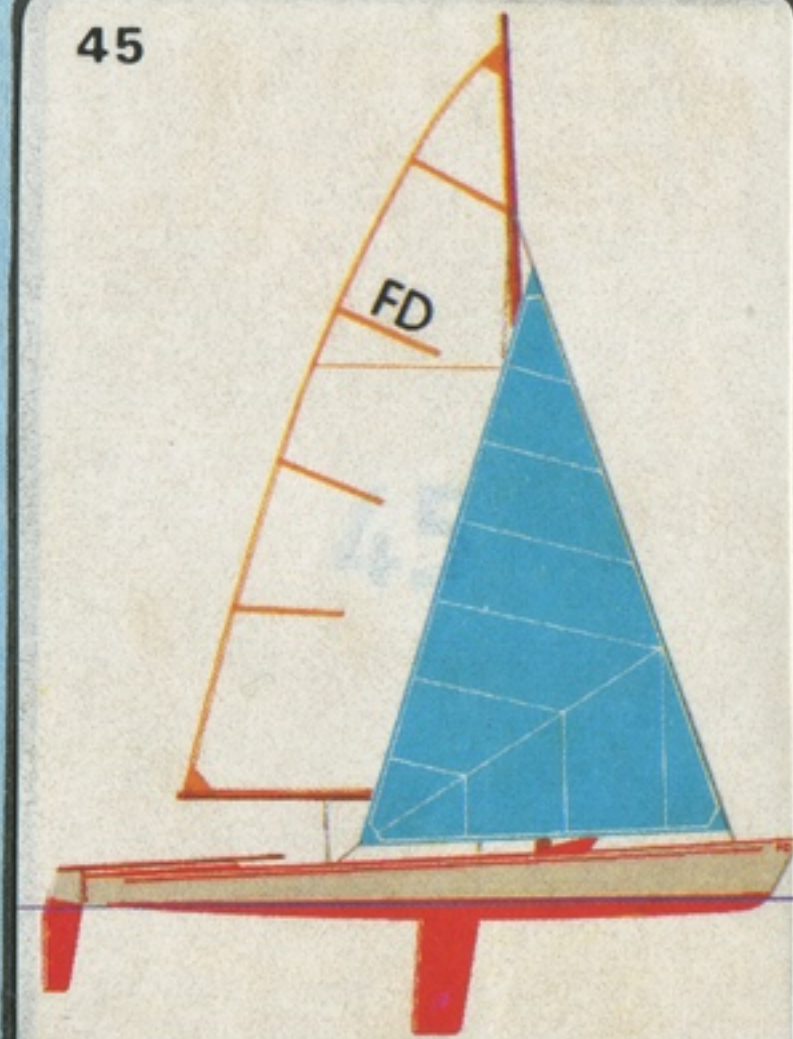
JACHTY KLAS OLIMPIJSKICH

44

FINN. Jacht jednoosobowy konstrukcji R. Sorby z 1950 r. Bierze udział w Igrzyskach Olimpijskich od 1952 r. Klasa monotypowa, ożaglowanie ket. Wymiary: długość 4,50 m, szerokość 1,51 m, zanurzenie z mieczem 0,85 m, ciężar 145 kg, powierzchnia żagla 10,10 m².

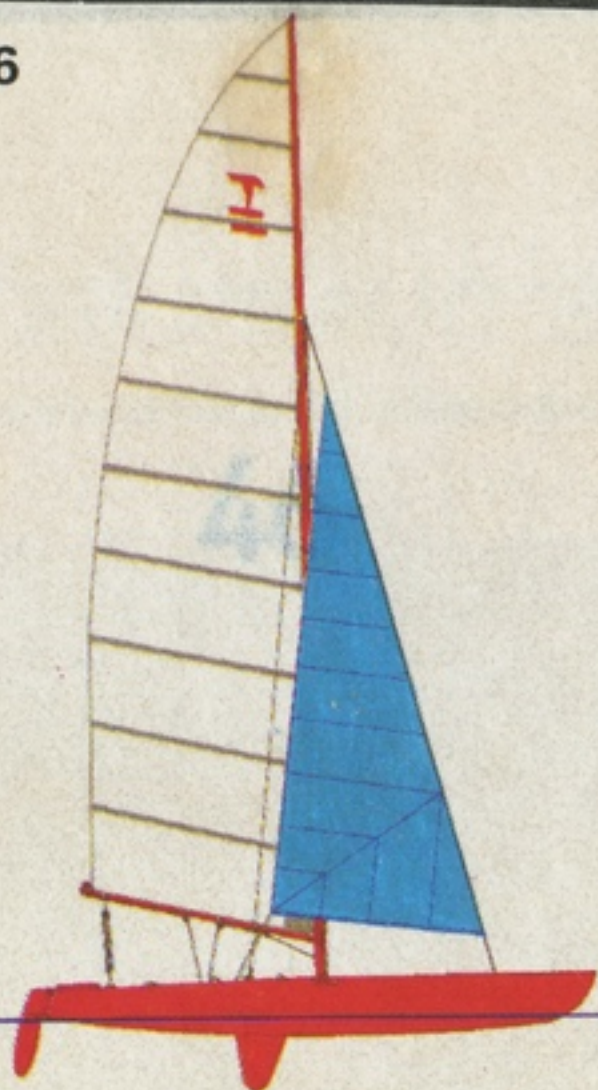
45

LATAJĄCY HOLENDER. (Flying Dutchman) konstrukcji U. Van Esse-na. Startuje na olimpiadach od 1960 r. Podobnie jak FIN jest monotypem mieczowym z załogą 2 osoby, ożaglowanie typu słup, wymiary: długość 6,05 m, szerokość 1,80 m, zanurzenie z mieczem 1,10 m, ciężar 165 kg, powierzchnia ożaglowania 18,60 m², dodatkowy żagiel spina-ker 17,50 m².

46

TORNADO. Katamaran czyli jacht dwukadłubowy. Po raz pierwszy wziął udział w olimpiadzie w 1976 r. Osiąga wielkie szybkości, załoga 2 osoby, wymiary: długość 6,10 m, szerokość 3,05 m, zanurzenie z mieczem 0,76 m, ciężar 160 kg, powierzchnia ożaglowania 21,80 m².

47

SOLING. Monotyp balastowy z załogą 3 osoby, konstrukcji J. H. Linde. Dopuszczony po raz pierwszy do Igrzysk Olimpijskich w 1972 r. Ożaglowanie typu słup ze spinakerem. Wymiary: długość 8,15 m, szerokość 1,90 m, zanurzenie 1,30 m, ciężar 1015 kg, balast 580 kg, powierzchnia ożaglowania (bez spinakera) 21,70 m².

DRAGON. Olimpijska klasa balastowa do 1972 r., ożaglowanie typu słup. Długość 8,91 m, szerokość 1,95 m, zanurzenie 1,16 m, powierzchnia ożaglowania (bez spinakera) 26,6 m².

48

470. Jedna z najpopularniejszych klas łodzi olimpijskich na świecie. Dopuszczona do Igrzysk Olimpijskich w 1976 r., konstruktor Andre Cornu. Wymiary: długość 4,70 m, szerokość 1,68 m, zanurzenie z mieczem 1,05 m, ciężar 118 kg, ożaglowanie typu słup o powierzchni 12,70 m² (bez spinakera).

49

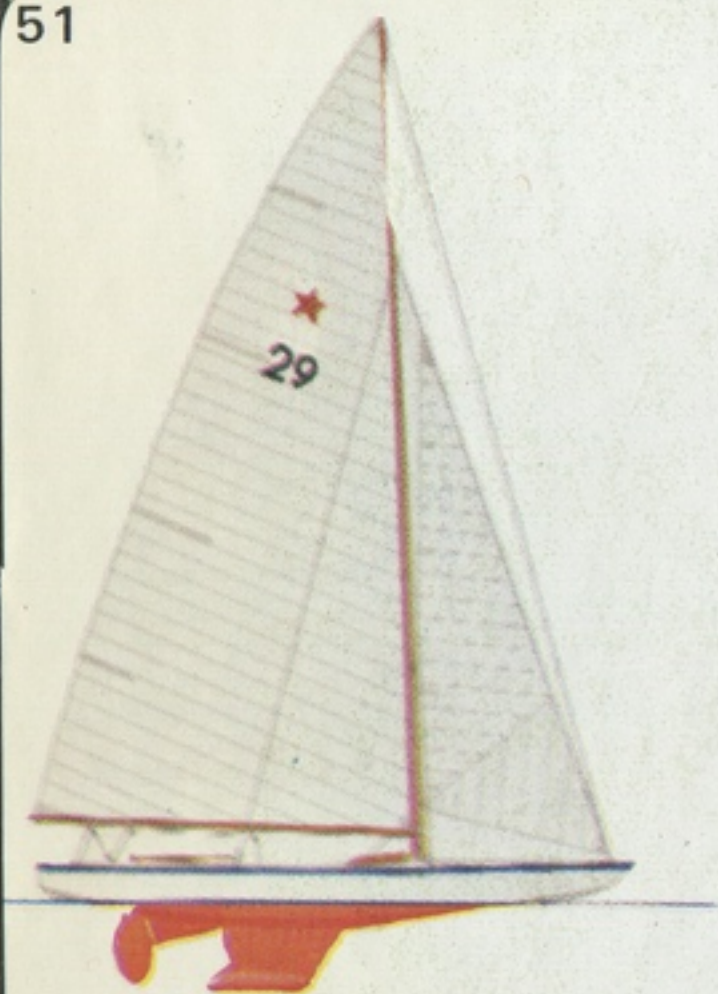

50

TEMPEST. 2-osobowa klasa balastowa. Na Igrzyskach Olimpijskich od 1972 do 1976 r. Wymiary: długość 6,68 m, szerokość 1,97 m, zanurzenie 1,10 m, ciężar 475 kg, balast 220 kg, powierzchnia ożaglowania 23 m² (bez spinakera).

51

STAR. Najstarsza klasa olimpijska, zaprojektowana w USA w 1911 roku. Był kilka razy modyfikowany, a w latach 1972 i 1976 wypadł z programu olimpijskiego. Od 1980 r. znów w olimpiadach. Klasa dwuosobowa. Wymiary: długość 6,9 m, szerokość 1,7 m, zanurzenie 1,05 m, powierzchnia ożaglowania 26 m².

JACHTY REGATOWYCH KLAS MIĘDZYNARODOWYCH

505. Międzynarodowa klasa 2-osobowa, monotypowa, zaprojektowana przez Johna Westella. Bardzo popularna w krajach zachodnich, w Polsce nie spotykana. Wymiary: długość 5,05 m, szerokość 1,88 m, zanurzenie z mieczem 1,14 m, waga kadłuba 100 kg, powierzchnia ożaglowania pomiarowa 14 m².

SŁONKA. (Snipe) Międzynarodowa klasa 2-osobowa, swego czasu bardzo popularna również w Polsce. Obecnie rzadko w naszym kraju spotykana, chociaż na świecie cieszy się nadal dużą popularnością. Zaprojektowana w 1931 r. przez znanego konstruktora amerykańskiego W. Crosby'ego. Dość ciężka, drewniany kadłub waży około 200 kg. Wymiary: długość 4,63 m, szerokość 1,53 m, zanurzenie z mieczem 1,06 m, powierzchnia ożaglowania typu słup 10,5 m².

CADET. Młodzieżowa klasa międzynarodowa. Załoga 2 osoby. Jacht zaprojektowany przez znanego angielskiego konstruktora Jacka Holta rozprzestrzenił się bardzo szybko na całym świecie. Polscy zawodnicy kilkakrotnie zdobywali w tej klasie tytuły mistrzów świata i Europy. Wymiary: długość 3,20 m, szerokość 1,2 m, zanurzenie z mieczem 0,76 m, powierzchnia ożaglowania słup 5,15 m², ciężar 54 kg.

55

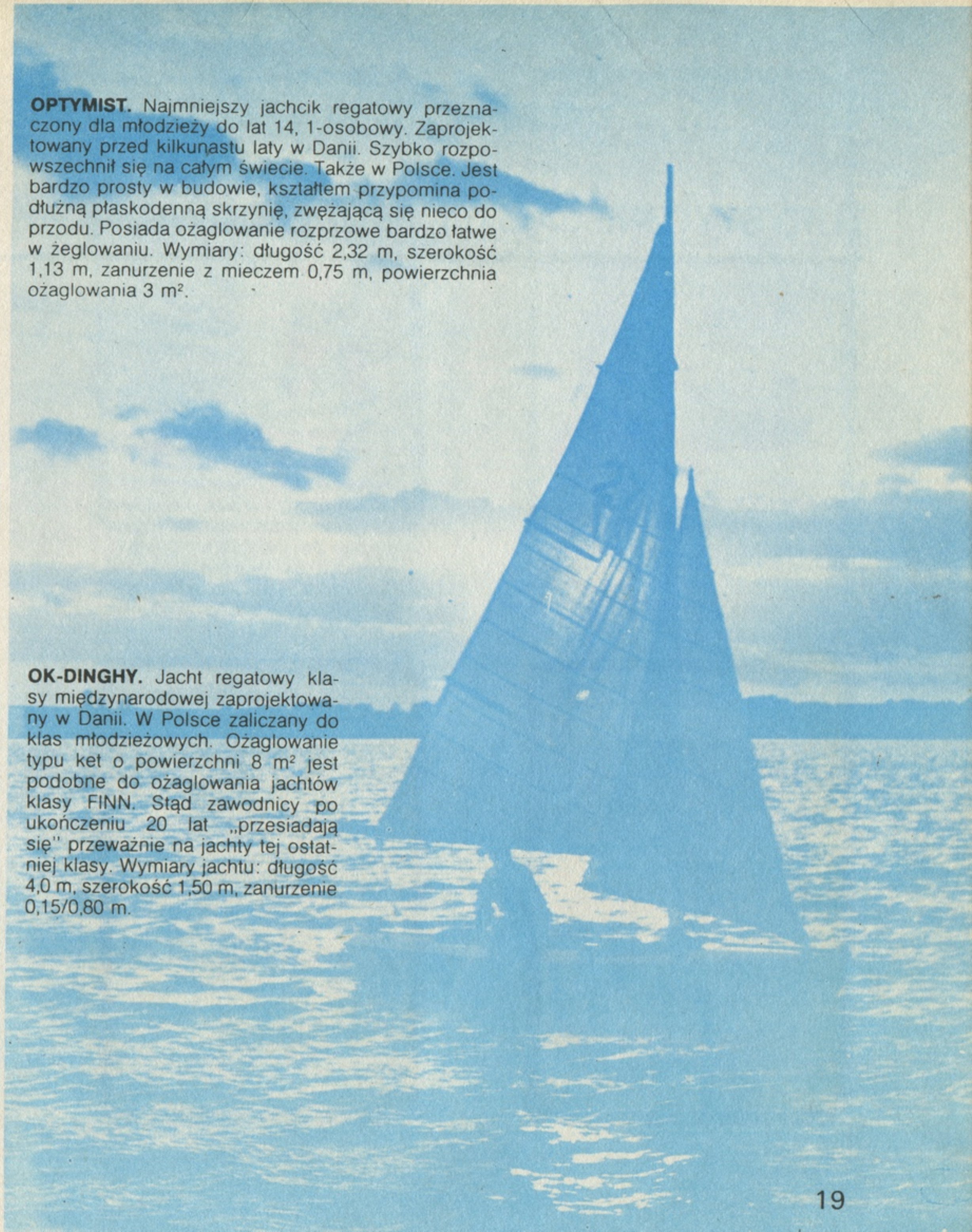

OPTYMIST. Najmniejszy jachcik regatowy przeznaczony dla młodzieży do lat 14, 1-osobowy. Zaprojektowany przed kilkunastu laty w Danii. Szybko rozprószechnił się na całym świecie. Także w Polsce. Jest bardzo prosty w budowie, kształtem przypomina podłużną płaskodenną skrzynię, zwężającą się nieco do przodu. Posiada ożaglowanie rozprzowe bardzo łatwe w żeglowaniu. Wymiary: długość 2,32 m, szerokość 1,13 m, zanurzenie z mieczem 0,75 m, powierzchnia ożaglowania 3 m².

56

OK-DINGHY. Jacht regatowy klasy międzynarodowej zaprojektowany w Danii. W Polsce zaliczany do klas młodzieżowych. Ożaglowanie typu ket o powierzchni 8 m² jest podobne do ożaglowania jachtów klasy FINN. Stąd zawodnicy po ukończeniu 20 lat „przesiadają się” przeważnie na jachty tej ostatniej klasy. Wymiary jachtu: długość 4,0 m, szerokość 1,50 m, zanurzenie 0,15/0,80 m.

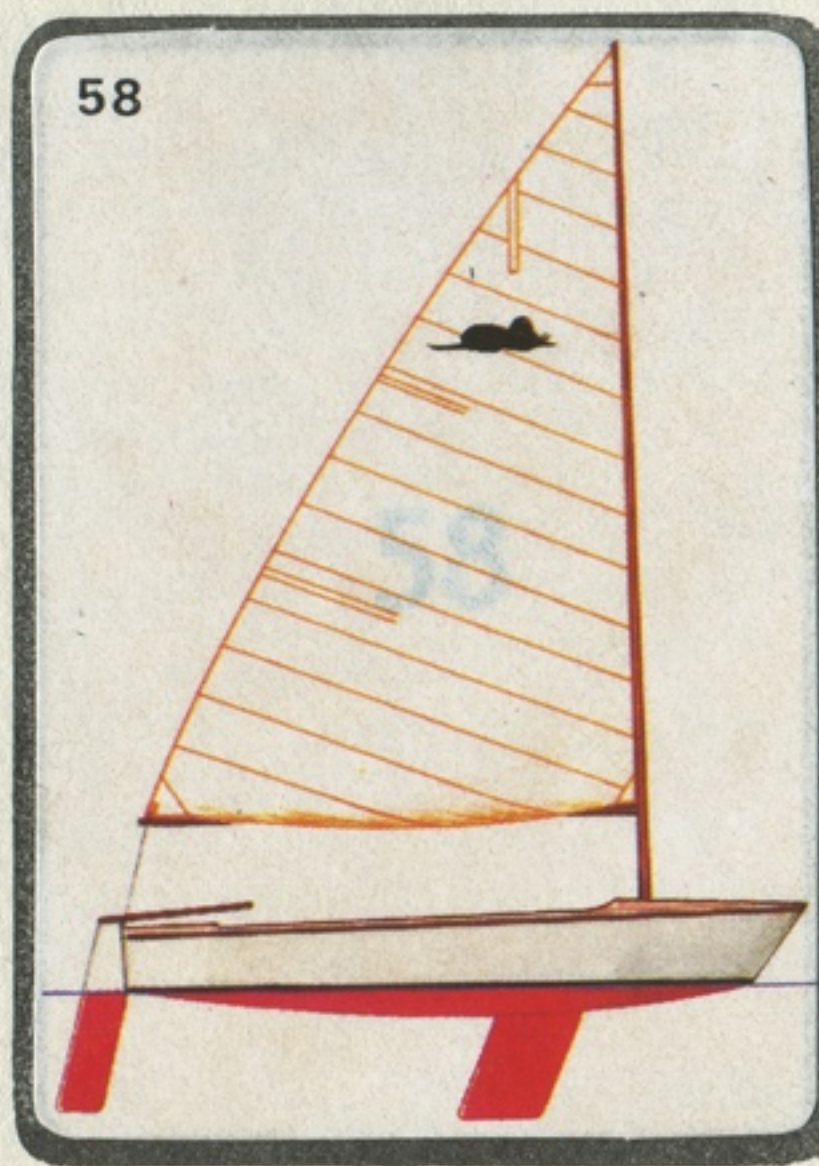
TURYSTYCZNE JACHTY ŚRÓDLĄDOWE

BIEDRONKA. Mała łódź żaglowa, przeznaczona dla 2 osób do pływania turystycznego po jeziorach. Konstruktor Józef Grzegorzewski. Wymiary: długość 4,0 m, szerokość 1,38 m, zanurzenie z mieczem 0,75 m, ożaglowanie typu ket 7 m².

MYSZKA. Bardzo prosta w budowie płaskodenna łódź żaglowa, przeznaczona dla młodzieży. Konstruktor Mieczysław Pluciński. Długość 2,9 m, szerokość 1,3 m, zanurzenie z mieczem 0,80 m, ożaglowanie ket 5,0 m², załoga 2 osoby.

ŻAGIELEK. Turystyczna łódź żaglowo-wiosłowa, bardzo prosta w budowie, konstrukcji Mariana Strzeleckiego. Długość 3,51 m, szerokość 1,44 m, zanurzenie z mieczem 0,60 m, ożaglowanie gaflowe typu słup 5 m².

60

MAK. Bardzo popularna żaglowa łódź spacerowa. Może też służyć do kilkudniowych pływów turystycznych. Konstruktor Henryk Jaszczyński. Długość 2,9 m, szerokość 1,34 m, zanurzenie z mieczem 0,65 m, ożaglowanie ket 5 m².

61

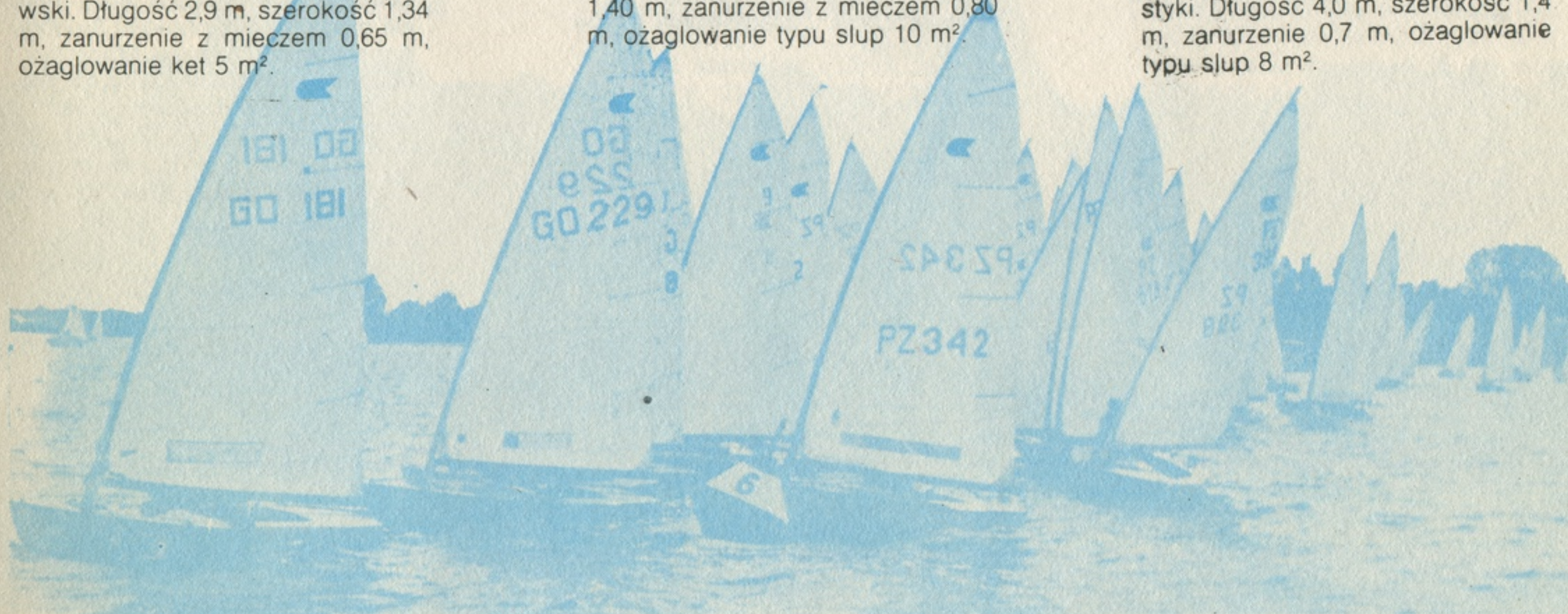

DORADA. Turystyczna łódź żaglowa. Może być też użyta jako łódź wioślowa. Konstruktor Norbert Patalas. Długość 3,90 m, szerokość 1,40 m, zanurzenie z mieczem 0,80 m, ożaglowanie typu słup 10 m².

62

P-7 BIS. Jedna z popularniejszych małych łodzi turystycznych, konstrukcji Mieczysława Plucińskiego. Nadaje się nawet do dłuższej turystyki. Długość 4,0 m, szerokość 1,4 m, zanurzenie 0,7 m, ożaglowanie typu słup 8 m².

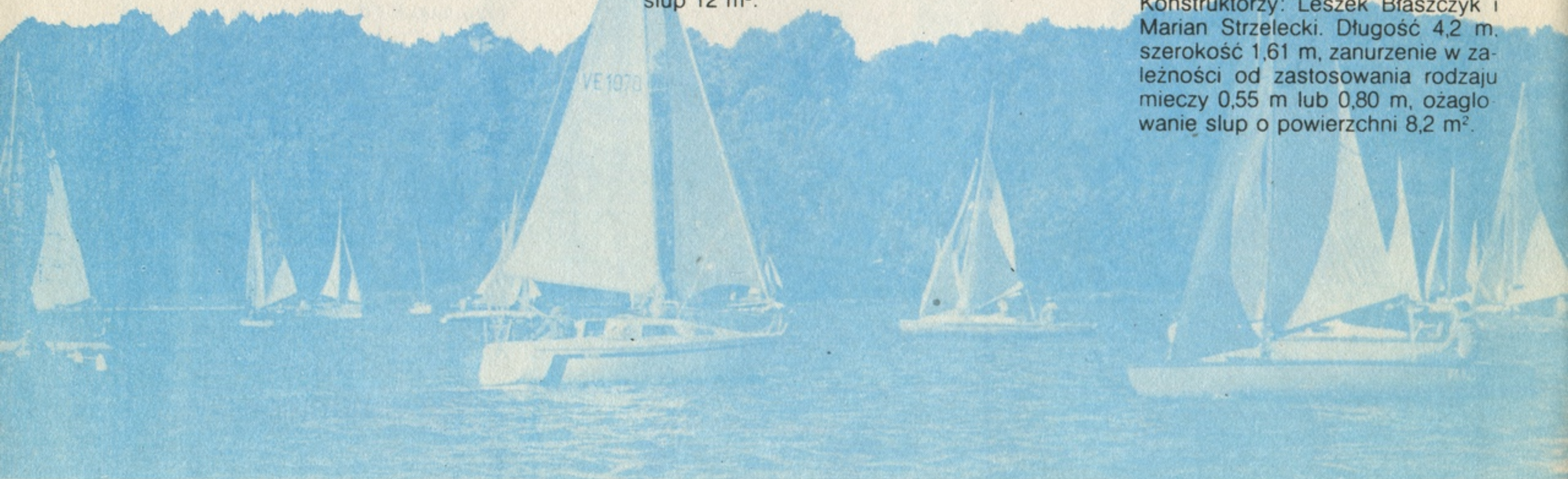
TIKI. Łódź żaglowa przeznaczona do turystyki dla 2 osób. Konstruktor Jacek Centkowski. Długość 4,0 m, szerokość 1,52 m, zanurzenie z mieczem 0,8 m, ożaglowanie słup 7 m².

BM. Turystyczna łódź żaglowa konstrukcji holenderskiej. Budowa z listew drewnianych. Obecnie mało popularna. Długość 4,80 m, szerokość 1,60 m, zanurzenie z mieczem 1,1 m, powierzchnia ożaglowania typu słup 12 m².

KACZOREK. Jeden z najmniejszych, turystycznych jachtów kabinowych, przeznaczonych do turystycznego pływania po jeziorach. W zasadzie przeznaczony dla 2 osób, ale mogą na nim pływać i 3 osoby. Konstruktorzy: Leszek Błaszczuk i Marian Strzelecki. Długość 4,2 m, szerokość 1,61 m, zanurzenie w zależności od zastosowania rodzaju mieczy 0,55 m lub 0,80 m, ożaglowanie słup o powierzchni 8,2 m².

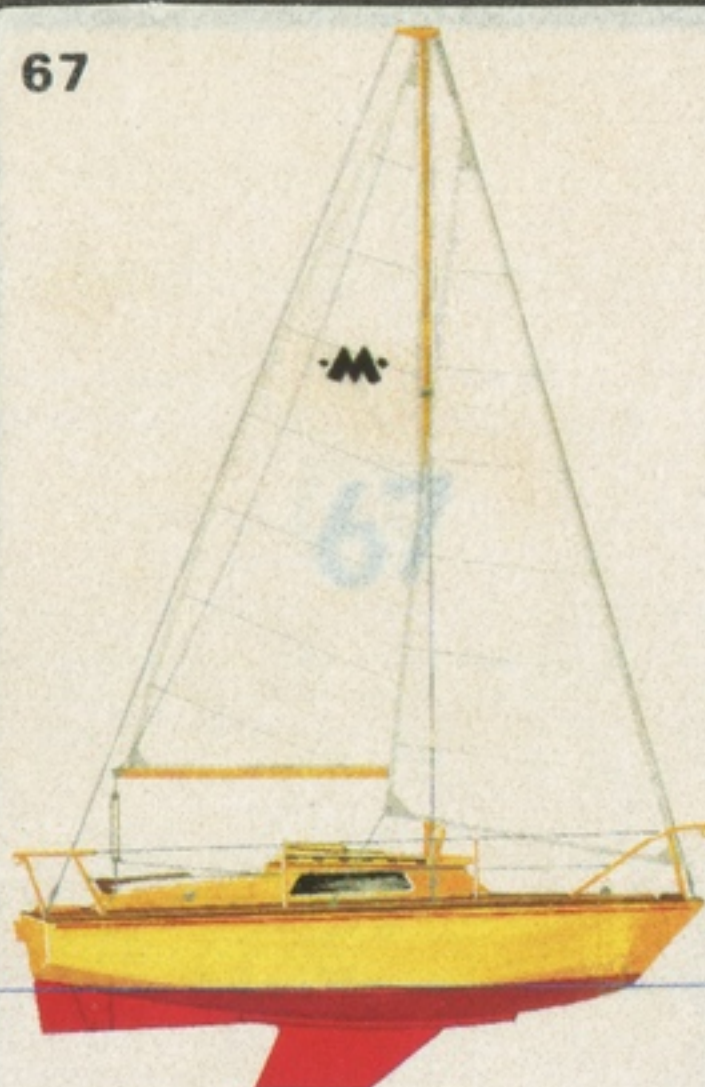

66

KACZUSZKA. Niewielki jacht kabinowy przeznaczony do turystyki. Konstruktor: Witold Tobis. Długość 4,5 m, szerokość 1,8 m, zanurzenie 0,6 m, ożaglowanie typu słup 11 m².

67

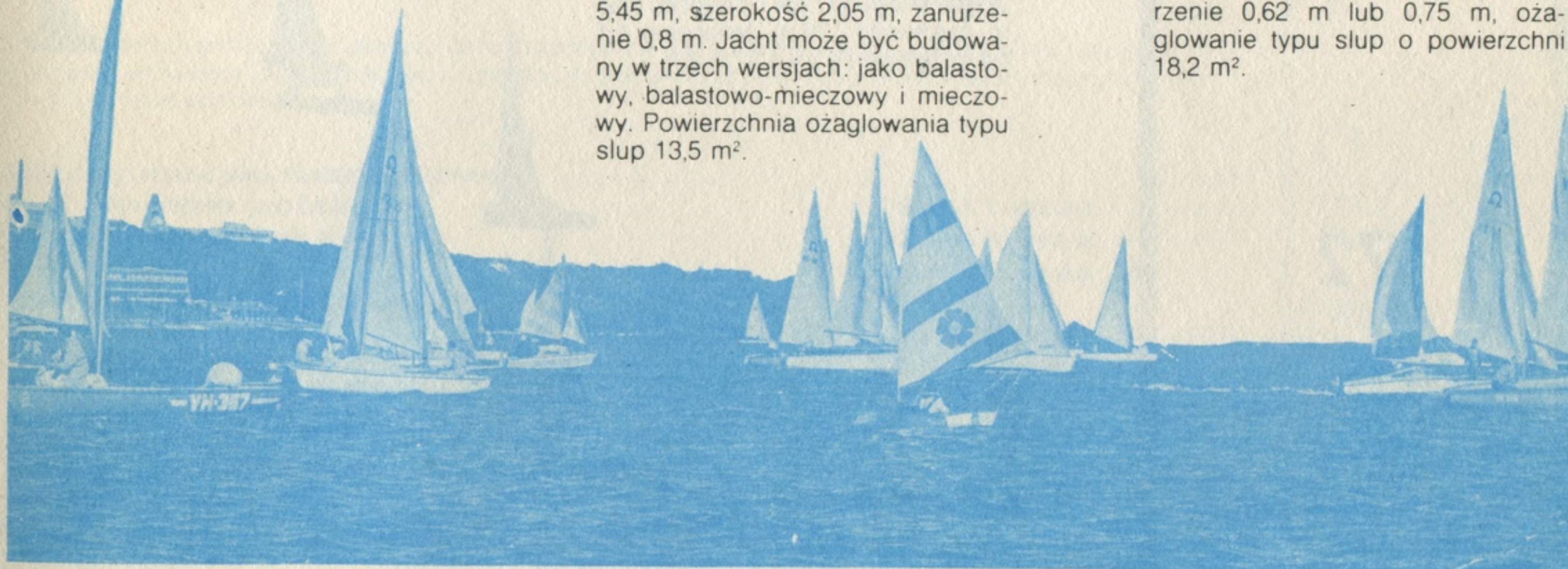

MIŚ. Turystyczny jacht żaglowy przeznaczony do pływania po jeziorach oraz do pływania po morskich akwenach przybrzeżnych. Konstruktor: Zbigniew Milewski. Przeznaczony dla 3–5 osób. Długość 5,45 m, szerokość 2,05 m, zanurzenie 0,8 m. Jacht może być budowany w trzech wersjach: jako balastowy, balastowo-mieczowy i mieczowy. Powierzchnia ożaglowania typu słup 13,5 m².

68

GIGA. Jacht turystyczny przeznaczony do pływania po jeziorach i morskich wodach przybrzeżnych. Konstruktor: Witold Tobis. Jacht przeznaczony dla 4–5 osób. Długość 6,2 m, szerokość 2,10 m, zanurzenie 0,62 m lub 0,75 m, ożaglowanie typu słup o powierzchni 18,2 m².

69

T-2. Turystyczny jacht kabinowy konstrukcji radzieckiej, przeznaczony dla 3–5 osób. Długość 6,5 m, szerokość 2,3 m, zanurzenie z mieczem 1,1 m, ożaglowanie typu słup 16 m².

70

ZOŚKA. Kabinowy jacht turystyczny, przeznaczony do pływania po jeziorach i morskich wodach przybrzeżnych. Konstruktor: Zbigniew Milewski. Jacht nagrodzony w konkursie miesięcznika „Żagle” i Komisji Turystyki Polskiego Związku Żeglarskiego w 1964 r. Długość 6,53 m, szerokość 2,28 m, zanurzenie 1,1 m, ożaglowanie słup 17,9 m².

71

INKA. Mały kabinowy jacht żaglowy przeznaczony do turystyki. Konstruktor Norbert Patalas. Wymiary jachtu: długość 3,9 m, szerokość 1,75 m, zanurzenie 0,15/0,80 m. Powierzchnia ożaglowania typu słup 7 m².

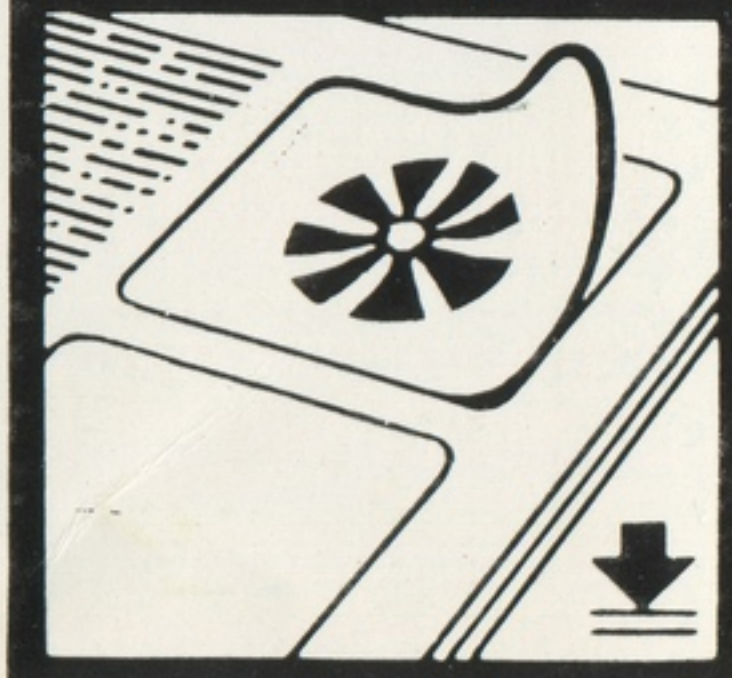
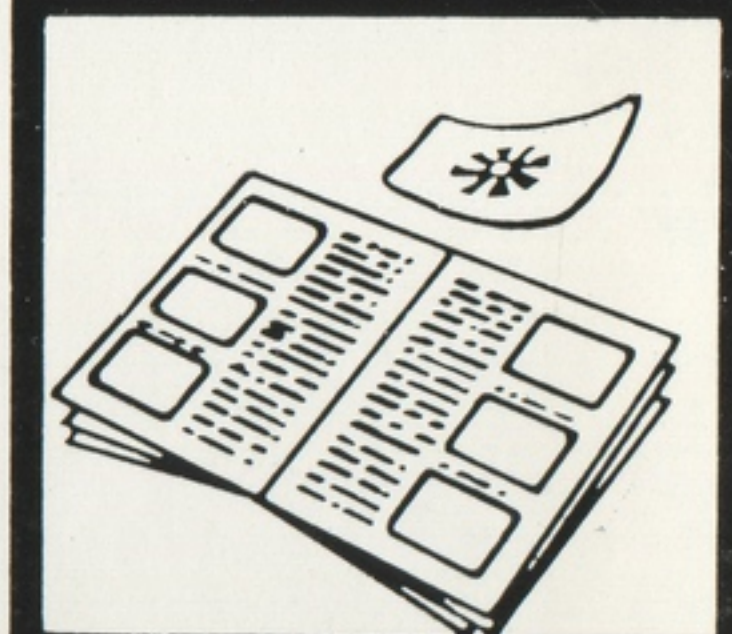
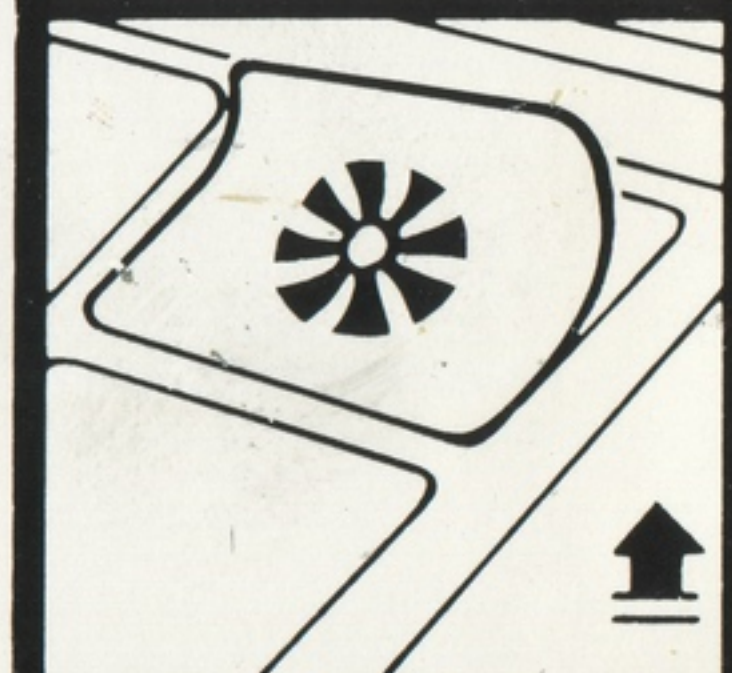
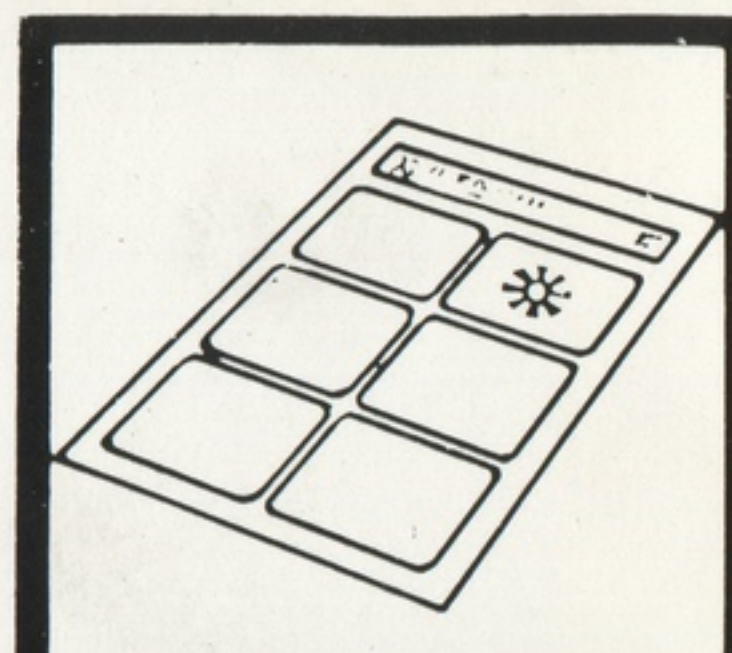
72

NARCYZ-02. Balastowy jacht śródlądowo-morski. Konstruktor Andrzej Skrzat. Przeznaczony dla 3–5 osób. Długość 5,65 m, szerokość 1,92 m, zanurzenie 0,80 m, ożaglowanie słup o powierzchni 14,2 m².

INSTRUKCJA

Aby zgromadzić pełny zestaw Ilustracji Samoprzylepnych z wybranej dziedziny - należy nabyć w punkcie sprzedaży RSW „PRASA-KSIAŻKA-RUCH” odpowiedni zeszyt i sprzedawane oddzielnie arkusze Ilustracji Samoprzylepnych. Każdy zeszyt oprócz tekstu informacyjnego, zawiera miejsca do wklejania Ilustracji Samoprzylepnych. Na każdym arkuszu IS znajduje się sześć odpowiednio naciętych obrazków, z których cztery dotyczą jednego wiodącego tematu, oznaczonego kolejnymi numerami, zaś dwa pozostałe zapoczątkowują nowe tematy równie interesujące. Wystarczy odkleić ilustrację samoprzylepną i umieścić ją w odpowiednim miejscu zeszytu, które oznaczone jest taką samą liczbą. Wypełniając w ten sposób cały zeszyt uzyskać można bogato ilustrowany, jednotematyczny album, mogący stać się podręczną encyklopedią.

Mamy nadzieję, że kolekcjonerzy z zadowoleniem przyjmą proponowaną przez Krajową Agencję Wydawniczą formę gromadzenia ciekawych a nierzadko unikalnych zbiorów. Przekonani, że nasza oferta zostanie życzliwie przyjęta, życzymy, aby znalazła ona miejsce w Waszej bibliotece jako źródło wiadomości z wybranej dziedziny.

* * *

Oto numeracja arkuszy Ilustracji Samoprzylepnych z tematami wiodącymi uzupełniona numerami arkuszy IS, na których znajdują się pozostałe ilustracje stanowiące całość zestawu tematycznego.

Gwiazdy muzyki rozrywkowej	1 - 18
Poczet królów polskich	19 - 31 oraz 1 - 18
Kontynenty - Afryka	32 - 44 oraz 1 - 18
Ptaki Polski	45 - 55 oraz 19 - 44
Samoloty, na których walczyli Polacy	56 - 67 oraz 19 - 44 i 45 - 55
Stare samochody	68 - 79 oraz 32 - 55
Od Aten do Moskwy	80 - 91 oraz 56 - 79
Zwierzęta polskich ZOO	92 - 103 oraz 56 - 67 i 80 - 91
Polska broń pancerna	104 - 115 oraz 68 - 91
Jachty żaglowe	116 - 127 oraz 92 - 115
Polskie samochody osobowe	128 - 139 oraz 92 - 103 i 116 - 127
Historia ubioru	140 - 151 oraz 104 - 127
Ptaki egzotyczne	152 - 163 oraz 128 - 151
Druga wojna światowa	164 - 171 oraz 128 - 139 i 152 - 163
Podbój głębin	172 - 179 oraz 140 - 163

Cena zł 45,-

KRAJOWA AGENCJA WYDAWNICZA